

WAASAN PÄIVÄLEHTI

Nr 12 Sunnuntaina, 23 maaliskuuta, 2025

ISSN 2954-243X

Churberg ja Frosterus Ateneumissa

Zelensky Suomessa

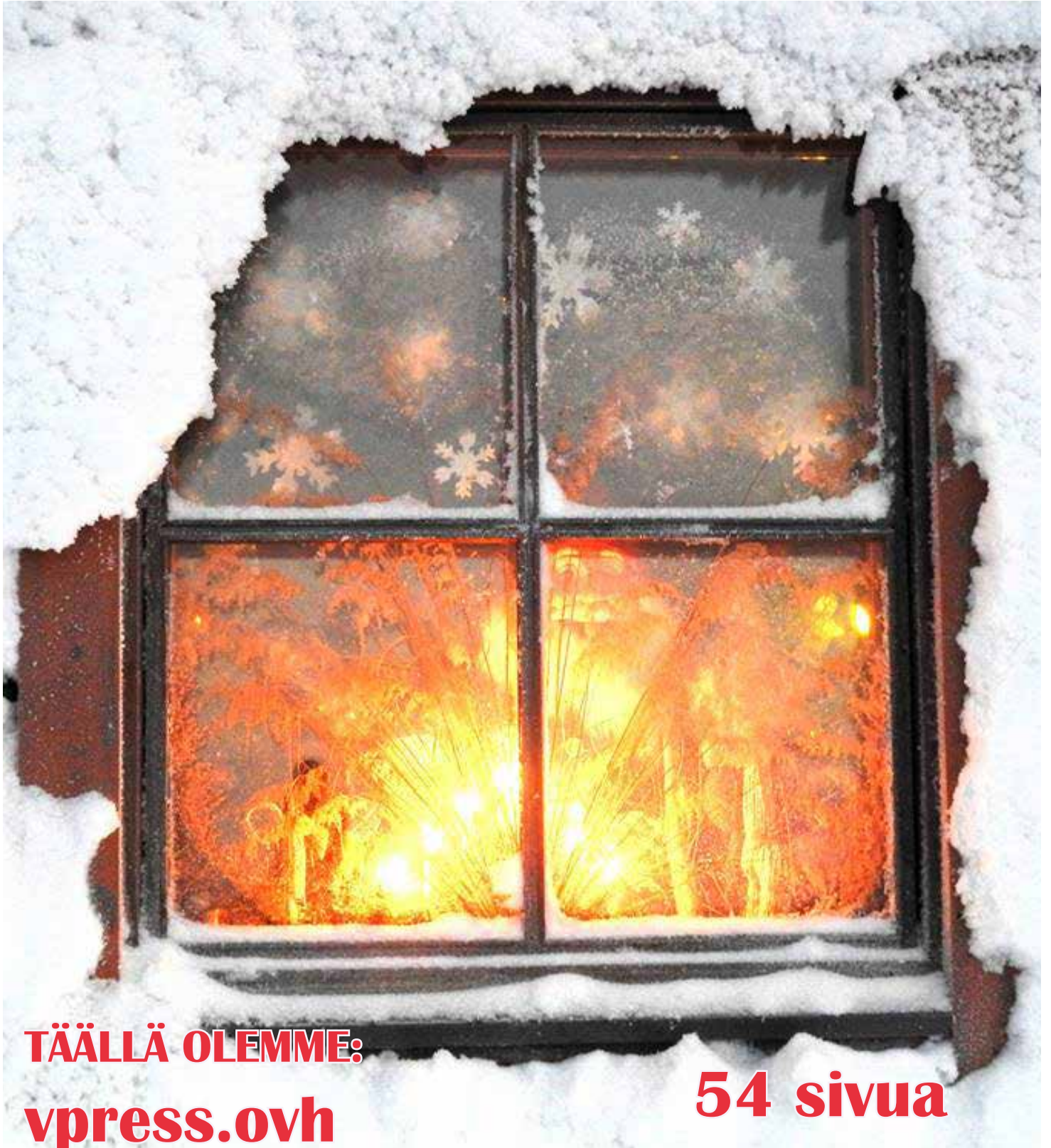
Wärtsilän alue

Auringonpimennys

Pirttikylän kirkkotorppa

Maailman onnellisin maa - Suomi

WAASAN PÄIVÄ- LEHTI

TÄÄLLÄ OLEMME:

vpress.ovh

54 sivua

TÄNÄÄN

Hiljainen uhka: Kun luvut puhuvat, on aika toimia

Aurinko nousi tänäänkin, mutta mikään ei ole ennallaan. Ilmasto- ja Luontobarometrit 2025:n luvut eivät valehtele. Ne ovat kylmiä, kovia faktoja, jotka kertovat yhdestä totuudesta: olemme myöhässä. Paljon myöhässä.

Kahdeksankymmentäkuusi prosenttia. Se on luku, joka kertoo, kuinka moni suomalainen näkee ilmastonmuutoksen vaikutukset jo nyt, Maa- ja metsätalousministeriön tiedotteen mukaan. Kahdeksankymmentäkahdeksan prosenttia. Se taas kertoo, kuinka moni ymmärtää luontokadon olevan todellisuutta. Nämä eivät ole mielipiteitä, vaan havaintoja. Arkipäivän todellisuutta, jota jokainen meistä elää.

Leudommat talvet. Köyhtynyt luonto. Huoli tulevaisuudesta. Nämä ovat sanoja, joita kuulee yhä useammin. Mutta sanat eivät riitä. On aika toimia. Nyt.

Kunnat, yritykset, yksilöt. Jokaisella on roolinsa tässä pelissä. Vihreät investoinnit eivät ole enää pelkkä trendi, vaan välttämättömyys. Puhtaat teknologiat eivät ole vain vientivaltti, vaan selviytymiskeino. Ja kuluttajien valinnat eivät ole pelkkiä

ostoksia, vaan ääniä tulevaisuuden puolesta.

Seitsemänkymmentäkuusi prosenttia. Se on luku, joka kertoo, kuinka moni uskoo kuntien voivan vahvistaa elinvoimaansa vihreillä investoinneilla. Kuusikymmentäkaksi prosenttia. Se taas kertoo, kuinka moni haluaa Suomen olevan hiilineutraali vuonna 2035. Nämä eivät ole toiveita, vaan vaatimuksia. Kansan ääntä, jota ei voi sivuuttaa.

Mutta luvut eivät kerro koko totuutta. Ne eivät kerro siitä hiljaisesta uhasta, joka kasvaa päivä päivältä. Siitä tunteesta, että aika on loppumassa. Siitä tietoisuudesta, että jokainen hetki, jolloin emme toimi, on menetetty mahdollisuus.

Yhdeksänkymmentäyk-

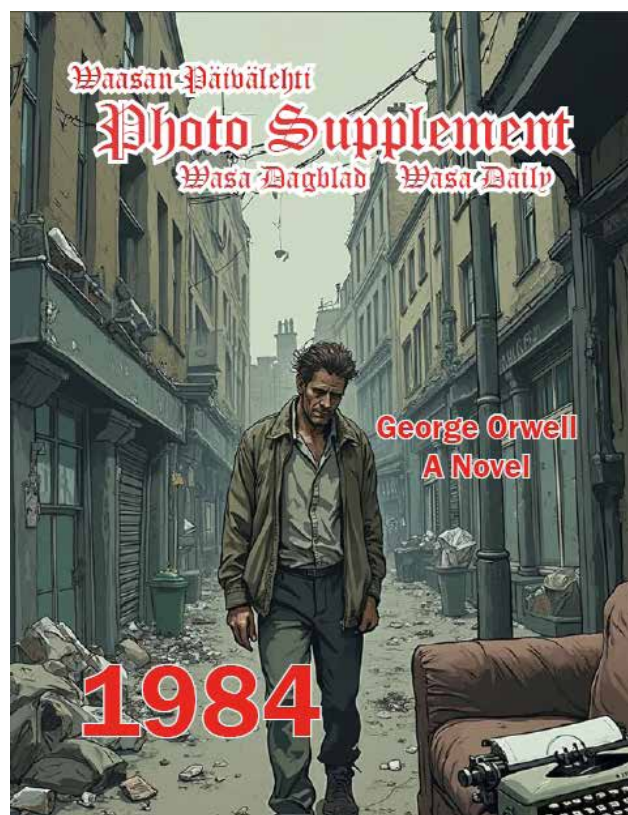
si prosenttia. Se on luku, joka kertoo, kuinka moni haluaa tuotteiden olevan

pitkäikäisempiä. Yhdeksänkymmentäseitsemän prosenttia. Se taas kertoo, kuinka moni uskoo luonnon lisäävän hyvinvointia. Nämä luvut kertovat siitä, mikä on meille tärkeintä. Ne kertovat siitä, mitä meidän on suojeltava.

Joten mitä me teemme? Jäämekö odottamaan, että luvut muuttuvat vieläkin synkemmiksi? Vai otammeko ohjat omiin käsiimme ja muutamme suunnan?

Valinta on meidän. Ja aika on nyt.

Photo Supplement

Kuvaliite - vpress.ovh

Havainnekuva konepaja-alueesta tulevaisuudessa. Kuva: Vaasan kaupunki/Arkkitehtitoimisto Helamaa & Heiskanen Oy

Wärtsilän alueelle kauppoja, kulttuuria, yrityksiä – ja ehkä musiikkikeskuskin

Vaasan horisontti muuttuu. Vöyrinkaupungin legendaarinen konepaja-alue, pitkään teollisuuden sykkivä sydän, on saamassa täysin uuden elämän. Kaupunginvaltuuston käsittelyyn etenevä asemakaava lupaa alueelle monipuolista kaupunkielämää, jossa yhdistyvät asuminen, yritystoiminta, kulttuuri ja palvelut.

Kuvittele merenrantamaisema, jossa vanhat tehdasrakennukset sulautuvat moderniin arkkitehtuuriin. Kuvittele vilkas kaupunkitila, jossa voit nauttia kahvikupin historiallisen tiiliseinän varjossa tai osallistua konserttiin entisessä konehallissa. Tämä on se visio,

jota Vaasan kaupunki tavoittelee.

Alueelle kaavoitetaan rakennusoikeutta noin 130 000 neliometriä, josta suurin osa on varattu asuinrakentamiseen. Tulevaisuudessa alueella asuisi arviolta 1800–2400 asukasta, mikä tuo uutta eloa Vaasan ydinkeskustaan. Asumisen lisäksi alueelle suunnitellaan yritystiloja, kauppoja ja ravintoloita, jotka luovat vilkkaan ja monipuolisen kaupunkiympäristön.

Erityisen mielenkiintoisia ovat suunnitelmat vanhojen tehdasrakennusten hyödyntämisestä. Vaasalaisten toiveissa on ollut kulttuuri- ja liikuntatilojen lisäksi muun muassa museoita, kauppakeskus ja jopa musiikki- ja

kongressikeskus. Kaupunginvaltuusto onkin päättänyt selvittää musiikkikeskuksen toteuttamismahdollisuuden, mikä toisi alueelle merkittävän kulttuurillisen vetovoiman.

Asemakaavassa on huomioitu myös kestävä kehityksen periaatteet. Alueelle rakennetaan uusia kulkuyhteyksiä, jotka suosivat kestävästä liikkumisesta, kuten pyöräilyä ja kävelyä. Lisäksi viheralueet ja kaupunkivihreä ovat tärkeässä roolissa alueen viihtyisyyden ja ilmastokestävyyden kannalta.

Wärtsilä Finland Oy:n kanssa solmittu maankäyttösopimus mahdollistaa alueen kehittämisen. Wärtsilä osallistuu merkittävästi

alueen kunnostamiseen ja rakentamiseen, mikä nopeuttaa muutosta. Alueen rakentaminen tulee kuitenkin kestäväksi useita vuosia, sillä prosessiin kuuluu muun muassa vanhojen rakennusten purkua, maaperän puhdistusta ja uuden infrastruktuurin rakentamista.

Wärtsilän alueen muutos on merkittävä virstanpylväs Vaasan kaupungin kehityksessä. Se luo uudenlaisen kaupunkitilan, jossa yhdistyvät historia, moderni arkkitehtuuri ja monipuoliset palvelut. Alueesta on tulossa Vaasan uusi vetovoimainen kaupunginosa, joka houkuttelee asukkaita, yrityksiä ja matkailijoita.

UUTISET

TABLETILLA TÄTÄ LEHTEÄ VOIDAAN LUKEA MISSÄ TAHANSA:

Kuten tässä Molpehällorna-saarella

VAALIT

Alue- ja kuntavaalit 2025: Äänestä ja vaikuta arkeesi seuraavien neljän vuoden ajan

Vuoden 2025 alue- ja kuntavaalien ennakköäänestys järjestetään kotimaassa 2.-8. huhtikuuta ja ulkomailla 2.-5. huhtikuuta. Varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 13. huhtikuuta 2025. Äänestämällä vaaleissa voit vaikuttaa siihen, ketkä päättävät arkeesi koskevista asioista seuraavan neljän vuoden ajan.

Vaasassa äänestät kahdesta tärkeästä tehtävästä:

1. P o h j a n m a a n hyvinvointialueen aluevaltuustoon - he päättävät alueesi terveys- ja sosiaalipalveluista.

2. Vaasan kaupunginvaltuustoon ja muihin kaupungin päättäviin toimielimiin - he vaikuttavat kaupungin päivittäiseen elämään, kuten koulutuksen, liikenteen ja kulttuurin palveluihin.

Äänestä ja tee vaikutus - jokainen ääni on tärkeä!

Voit äänestää ennakkoon missä tahansa ennakköäänestyspaikassa Suomessa.

Tässä voit ennakköäänestää Vaasassa:

Visit Vaasan infopiste, Kaupatori

2.-4.4. klo 10-20

5.-6.4. klo 10-16

7.-8.4. klo 10-20

Prisma Liisanlehto, Elementtitehtaantie 1

5.-6.4. klo 10-18

7.-8.4. klo 10-20

Nuorisotalo Ristikka, Jyrjäntäkatu 2

2.-4.4. klo 10-18

7.-8.4. klo 10-20

Nuorten työpaja Följy, Loukontie 6

7.4. klo 10-20

Siltaranta, Jokivarsitie 786

8.4. klo 10-20

Vähänkyrön Yhteispalvelupiste, Vähänkyröntie 11

2.-4.4. klo 10-18

5.-6.4. klo 10-15

7.-8.4. klo 10-20

Kansalaisinfo, Tammipiha, Teräksenkuja 1

2.-4.4. klo 10-18

7.-8.4. klo 10-18

Palosaaren kirjasto, Pikitehtaankatu 19-23

2.-4.4. klo 10-19

7.-8.4. klo 10-19

Vaasan yliopisto, Wolffintie 32

2.-4.4. klo 10-15

K-Citymarket Kivihaka, Kokkokalliontie 2-6

5.-6.4. klo 10-18

Lemonsoft Stadion, Ranta- maantie 6

2.-4.4. klo 10-20

5.-6.4. klo 10-16

7.-8.4. klo 10-20

Toimistokontti

K-Market Sundom, Sundomintie 128

2.4. klo 10-20

K-Supermarket Huutoniemi, Kuninkaantie 69

3.-4.4. klo 10-20

S-market Gerby, Västervikintie 2

5.-6.4. klo 10-16

HYVINVOINTIALUE

Hyvinvointialueen hallintosäätöä hienosäädetään

- Byrokratia kevenee ja puheenjohtajalle joustoa

Hyvinvointialueen hallintosäätöön ollaan tekemässä muutoksia, jotka tähtäävät byrokratian keventämiseen ja toiminnan tehostamiseen. Ensimmäisten toimintavuosien kokemusten pohjalta parlamentaarinen työryhmä on laatinut ehdotuksia, jotka tuovat joustavuutta ja selkeyttä päätöksentekoon.

Yksi merkittävimmistä uudistuksista koskee aluehallituksen puheenjohtajan asemaa. Jatkossa puheenjohtajalla olisi mahdollisuus työskennellä osa-aikaisesti, mikäli valtuusto niin päättää. Tämä muutos tunnistaa sen, että puheenjohtajan tehtävä on ajallisesti vaativa, ja mahdollistaa työn paremman soveltamisen yhteen muiden tehtävien kanssa. On kuitenkin tärkeää huomata, että ehdotettu muutos on kustannusneutraali, eli se ei lisää alueen taloudellista taakkaa.

Lisäksi hallintosäätöön ehdotetaan muutoksia, jotka koskevat jaostojen ja lautakuntien jäsenmääriä. Tarkoituksena on vähentää jäsenmääriä, mikä tehostaisi päätöksentekoa ja nopeut-

taisi toimintaa. Myös sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan jaoston tehtävät siirretään suoraan aluehallitukselle, mikä selkeyttää vastuunjakoja ja parantaa kokonaisvaltaista riskienhallintaa.

Muutoksilla pyritään vastaamaan hyvinvointialueiden toiminnan alkuvaiheessa ilmenneisiin haasteisiin ja parantamaan hallinnon tehokkuutta. Tavoitteena on, että päätöksenteko olisi joustavampaa ja byrokratia kevyempää, mikä mahdollistaisi resurssien paremman kohdentamisen palveluiden tuottamiseen.

Muutokset eivät ole vain hallinnollisia, vaan niillä on vaikutusta myös alueen asukkaisiin. Tehokkaampi ja joustavampi hallinto voi parantaa palveluiden laatua ja saatavuutta, mikä on hyvinvointialueiden keskeinen tavoite.

Hallintosäännön muutokset ovat osa laajempaa pyrkimystä kehittää hyvinvointialueiden toimintaa ja varmistaa, että ne pystyvät vastaamaan muuttuvan yhteiskunnan tarpeisiin. Muutokset tuovat joustavuutta ja selkeyttä päätöksentekoon, mikä hyödyttää niin hallintoa kuin alueen asukkaitakin.

HYVINVOINTIALUE

Siivous- ja ruokapalveluiden tuottajat saanevat jatkaa - Aluehallitus asetti tiukat säästötavoitteet

Hyvinvointialueen siivous- ja ruokapalveluiden tuottajat ovat saaneet hengähdystauon. Aluehallitus on päättänyt antaa nykyisille in-house-yhtiöille mahdollisuuden jatkaa toimintaansa, mutta samalla aset-

tanut tiukat säästötavoitteet, hyvinvointialueen tiedotteen mukaan. Päätös merkitsee, että yhtiöllä on nyt aikaa todistaa kykynsä alentaa kustannuksia, ja arvio toteutuneista säästöistä tehdään heinäkuun lopussa 2026.

Aluehallituksen päätös ei kuitenkaan ole ehdoton. Yhtiöiltä edellytetään konkreettisia toimia kustannusten alentamiseksi. Kustannustason on laskettava 3,6 miljoonaa euroa vuoteen 2026 mennessä ja vielä 1,5 miljoonaa euroa seuraavana vuonna. Tämän lisäksi hyvinvointialue määrittelee uudelleen odotetun palvelutason, jolla tavoitellaan 900 000 euron lisäsäästöjä. Tällä hetkellä ruoka- ja siivouspalvelut muodostavat 34,1 miljoonan euron kokonaisuuden, jossa ruokapalveluiden osuus on 16,7 miljoonaa euroa ja siivouspalveluiden 17,4 miljoonaa euroa.

”Nykyisellä järjestelyllä jatkaminen on meille toiminnan näkökulmasta riskittömin muutos ja siksi hyvä asia. Yhtiöiltä vaaditaan kuitenkin todellisia muutoksia arviointiaikana”, toteaa hyvinvointialueen johtaja Marina Kinnunen. Hän muistuttaa, että toimivat ruoka- ja siivouspalvelut ovat erittäin tärkeitä asiakkaille ja hyvinvointialueen toiminnalle. ”Ostopalveluista tehtävät säästöt tarkoittavat sitä, että vastaavaa säästösummaa ei tarvitse löytää palveluista tai palveluverkosta”, Kinnunen sanoo.

Yhtiöt ovat vakuuttaneet sitoutumisensa säästöjen etsimiseen hyvinvointialueen kanssa käytyjen keskustelujen myötä. Muutoksen tueksi nimitetään ohjausryhmä, ja in-house-yhtiö Stöd Botniaa kehoitetaan laajentamaan asiakaskuntaansa, sillä tällä hetkellä hyvinvointialue ostaa 95 prosenttia yhtiön palveluista. Hyvinvointialue puolestaan määrittelee pal-

velutason uudelleen ja ottaa uudet palvelutasokuvaukset käyttöön lokakuun alussa 2025. Samalla hyvinvointialue vahvistaa omaa osaamistaan palveluiden tilaajana.

Aluehallituksen päätös antaa nykyisille tuottajille mahdollisuuden jatkaa, mutta samalla se asettaa selkeät odotukset ja vaatimukset kustannusten alentamiselle. Seuraavat vuodet näyttävät, pystyvätkö yhtiöt vastaamaan näihin haasteisiin ja turvaamaan samalla laadukkaat palvelut hyvinvointialueen asukkaille.

ALKO

Alkosta ostetaan myös alkoholittomia – ja energijuomia 25.3. lähtien

Alko ei ole enää pelkkä alkoholijuomien myymälä. Helmi- ja Heinäkkuun myyntitiedot paljastavat, että suomalaiset ovat löytäneet Alkon myös alkoholittomien juomien ostopaikkana. Samalla Alko laajentaa valikoimaansa kokeiluluonteisesti energijuomiin, joita myydään 18 vuotta täyttäneille asiakkaille. Vaikka Alkon kokonaismyynti litroissa laski helmikuussa 13,6 prosenttia verrattuna edellisvuoteen, alkoholittomien juomien myynti kasvoi huikeat 47,6 prosenttia. Tämä osoittaa, että yhä useampi suomalainen arvostaa alkoholittomia vaihtoehtoja ja löytää ne Alkon valikoimista.

”Alkoholittomien juomien myynti on kasvanut alkuvuonna, ja panostamme tätäkin osin valikoimamme kehittämiseen”, kertoo Alkon tuoteryhmäpäällikkö Mika Kauppinen. ”Alkoholittomien oluiden ja viinien lisäk-

si tuomme 25. maaliskuuta alkaen valikoimaamme kokeiluluonteisesti energijuomat, joita asiakkaamme ovat kovasti valikoimaamme toivoneet.”

Energijuomien myynti Alkossa on uusi avaus, joka vastaa asiakkaiden toiveisiin ja laajentaa Alkon tuotevalikoimaa. On kuitenkin tärkeää huomata, että energijuomia myydään vain 18 vuotta täyttäneille asiakkaille, mikä korostaa Alkon vastuullista toimintatapaa.

Alkoholittomien juomien suosion kasvu heijastaa laajempaa trendiä, jossa terveys ja hyvinvointi ovat yhä tärkeämpiä kuluttajille. Kauppisen mukaan alkoholittomilla juomavalinnoilla pyritään edistämään kehon ja mielen hyvinvointia tai fyysistä palautumista.

”Alkoholittomat vastaavat kehon ja mielen hyvinvoinnin vaateisiin”, Kauppinen toteaa.

Myös perinteiset alkoholijuomat pitävät pintansa Alkon valikoimissa. Viineissä trendaavat klassikot, makeus ja hinta. Asiakkaat arvostavat uutuuksia, mutta myös klassiset juomat, kuten Bordeaux’n punaviinit ja samppanja, ovat suosittuja.

”Elämme asiakkaamme pulssilla”, Kauppinen sanoo. ”Viinivalikoiman hintahaitari on meillä laaja, ja juomia löytyy kaikille kukkaroilta.”

Alkon helmikuun myyntitiedot osoittavat, että Alko on monipuolistunut juomakauppa, joka vastaa asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin. Alkoholittomien juomien suosion kasvu ja energijuomien kokeilumyynni ovat merkkejä siitä, että Alko kehittää valikoimaansa aktiivisesti ja pyrkii tarjoamaan asiakkailleen laajan valikoiman erilaisia juomavaihtoehtoja.

RUOKA

Lihan alkuperää

on ilmoitettava ravintoloissa – velvollisuus jatkuu vuoteen 2029

Ravintoloiden ja muiden tarjoilupaikkojen on jatkossakin ilmoitettava käyttämänsä lihan alkuperämaa. Velvollisuutta on jatkettu jo kolmannen kerran, ja se on nyt voimassa 30. huhtikuuta 2029 asti. Tämä tarkoittaa, että kuluttajat voivat jatkossakin saada tietoa siitä, mistä ravintolaruoan liha on peräisin.

Päätös jatkaa ilmoitusvelvollisuutta heijastaa kuluttajien kasvavaa kiinnostusta ruoan alkuperää kohtaan. Yhä useammat ihmiset haluavat tietää, mistä heidän syömänsä ruoka tulee ja miten se on tuotettu. Lihan alkuperämaan ilmoittaminen on tärkeä osa tätä läpinäkyvyyttä.

Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkea ravintoloissa tarjoiltavaa lihaa, olipa kyseessä sitten pihvi, jauheliha tai muu liharuoka. Alkuperämaa on ilmoitettava selkeästi esimerkiksi ruokalistassa tai muussa helposti saatavilla olevassa muodossa.

Päätös jatkaa ilmoitusvelvollisuutta on saanut myönteisen vastaanoton kuluttajajärjestöiltä. Ne korostavat, että tieto lihan alkuperästä auttaa kuluttajia tekemään tietoisempia valintoja ja tukemaan kotimaista tuotantoa.

Myös ravintola-alan edustajat ovat pääosin tyytyväisiä päätökseen. He näkevät, että läpinäkyvyys lisää luottamusta ravintoloiden ja asiakkaiden välillä.

Ilmoitusvelvollisuuden jatkaminen on osa laajempaa pyrkimystä lisätä elintarvikkeiden läpinäkyvyyttä ja parantaa kuluttajien tiedonsaantia. Tavoitteena on, että kuluttajat voivat tehdä valin-

toja, jotka vastaavat heidän arvojaan ja mieltymyksiään.

ILMASTOBAROMETRI

Ilmastobarometri ja Luontobarometri 2025: Tietoisuus luontokadon etenemisestä lisääntynyt – ilmastoratkaisut nähdään Suomalaisena

Amuaurinko siivöityy maaliskuisen taivaan läpi, kun tuoreiden Ilmasto- ja Luontobarometri tulokset julkistetaan. Vuoden 2025 tutkimus paljastaa, että suomalaisten tietoisuus ilmastonmuutoksen ja luontokadon vakavuudesta on kasvanut merkittävästi Maa- ja metsätalousministeriön tiedotteen mukaan. Yhä useampi kokee näiden globaalien ongelmien vaikutukset omassa arjessaan, ja samalla ilmasto- ja luontoratkaisut nähdään yhä vahvemmin mahdollisuutena Suomen kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Arkipäivän todellisuus: Ilmasto ja luonto läsnä suomalaisten elämässä

Barometri tulokset kertovat karua kieltä: ilmastonmuutos ja luontokato eivät ole enää kaukaisia uhkakuvia, vaan ne ovat läsnä suomalaisten arjessa. Leudommat talvet, luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen lähiympäristössä ja huoli maailman luonnon tilasta ovat yhä useamman kokemia asioita. Erityisesti tietoisuus luontokadon etenemisestä on lisääntynyt, ja yhä useam-

pi ymmärtää sen vaikutukset yhteiskunnan kestävyYTEEN, ruoantuotantoon, kansanterveyteen, huoltovarmuuteen ja talouteen.

”Luonnon arvostus yhdistää suomalaisia erittäin vahvasti”, todetaan barometri tuloksissa. Jopa 97 prosenttia vastaajista kokee, että luonto lisää ihmisten hyvinvointia ja terveyttä, ja 96 prosenttia pitää puhdasta luontoa tärkeänä osana suomalaista identiteettiä. Kuitenkin mielipiteet luonnonsuojelun riittävydestä jakautuvat, mikä osoittaa, että tasapainon löytäminen luonnon suojelun ja muun yhteiskunnallisen toiminnan välillä on edelleen haaste.

Vihreä siirtymä kuntien elinvoiman lähteenä

Paikallisella tasolla luonto- ja ilmastokysymykset nousevat esiin erityisesti vihreän siirtymän näkökulmasta. Kunnat nähdään keskeisinä toimijoina puhtaan energian ja kiertotalouden edistämässä, ja vihreät investoinnit nähdään mahdollisuutena vahvistaa kuntien elinvoimaa. Kuitenkin myös vihreän teknologian, kuten päästöttömien voimalaitosten, rakentaminen herättää keskustelua niiden mahdollisista luontohaitoista.

”Kunnissa käytävässä vihreän siirtymän keskustelussa korostetaan hankkeiden hyötyjen ja haittojen tarkkaa arviointia”, Kuntaliiton ilmastopolitiikan erityisasiantuntija Pauliina Jalonen toteaa. ”Kyselyjen tulokset osoittavat selkeää tukea sille, että energiantuotannon aiheuttamia luontohaittoja tulisi pyrkiä kompensoimaan.” Kuntien rooli ilmastokestävän arjen mahdollistajina ja ilmastonmuutoksen riskeihin varautujina korostuu myös barometri tuloksissa. Suomalaiset odottavat kunnilta aktiivista toimintaa kestävä liikunnan, energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian edistämässä

sekä varautumista esimerkiksi helteisiin, liukastumisiin ja tulviin. Luonnon monimuotoisuuden ja luonnon terveysvaikutusten huomiointi kunnatason päätöksenteossa nähdään myös erittäin tärkeänä.

Ilmastoratkaisut Suomen kilpailuvalttina

Suomi on onnistunut vähentämään energiantuotannon päästöjä ennakoitua nopeammin, ja puhdas teknologia nähdään nyt vahvana vientivalttina. Suomalaiset uskovat, että Suomi voi parantaa kilpailukykyään viemällä puhtaan teknologian ratkaisuja maailmalle. Ilmastokestävät ratkaisut nähdään myös ihmisten hyvinvoinnin parantajina Suomessa.

Hiilineutraaliustavoitteen saavuttaminen ja metsien hiilinielujen ja -varastojen lisääminen ovat keskeisiä teemoja ilmastokeskustelussa. Suomalaiset tukevat vahvasti ilmastotoimia, joilla pyritään saavuttamaan hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Myös metsien hakkuisiin ja hoitotapoihin toivotaan enemmän huomiota hiilinielujen säilyttämiseksi.

Luonnon tilan parantaminen, eli ennallistaminen, nähdään tärkeänä keinona ilmastonmuutokseen sopeutumisessa. Suomalaiset ovat valmiita tukemaan ennallistamista, vaikka siitä koituisi valtiolle taloudellisia kustannuksia.

Yritysten ja kuluttajien rooli korostuu

Yritykset nähdään keskeisinä toimijoina ilmastotoimien vahvistamisessa. Suomalaiset odottavat yrityksiltä toimia päästöjen vähentämiseksi ja luontohaittojen huomioimista. Luonnon tilan parantamisessa nähdään myös taloudellisia mahdollisuuksia, kuten liiketoimintamahdollisuuksia suomalaisille yrityksille.

Kansalaisten tietoisuus kulluttamisen ympäristöva-

ikutuksista on nousussa, ja yhä useampi on valmis muuttamaan omia kulutustottumuksiaan ilmastosyistä. Tuotteiden pitkäikäisyys ja ilmastokestävä, kasvipainotteinen ruokavalio ovat asioita, joita suomalaiset arvostavat yhä enemmän.

Yhteinen suunta: Kohti kestävämpää tulevaisuutta Ilmasto- ja Luontobarometri tulokset osoittavat, että suomalaiset ovat yhä tietoisempia ja huolestuneempia ilmastonmuutoksen ja luontokadon vaikutuksista. Samalla ilmasto- ja luontoratkaisut nähdään yhä vahvemmin mahdollisuutena Suomen kilpailukyvyyn ja hyvinvoinnin edistämiseen. Vaikka mielipiteet luonnonsuojelun riittävydestä ja ilmastotoimien yksityiskohdista jakautuvat, yhteinen suunta on selvä: kohti kestävämpää tulevaisuutta, jossa luonto ja ihminen elävät tasapainossa.

YLIOPPILASKUNNAT

Helsingin ylioppilaskunnan näyttävä epäonnistuminen: Miljoonien tappiot pakotavat kiinteistökauppoihin

Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (HYY) on syvässä talouskriisissä, joka pakottaa heidät myymään osia laajasta kiinteistökannastaan. Ylioppilaskunnan tytäryhtiö Ylva raportoi 17 miljoonan euron tappion vuodelta 2023 ja yhtiön velat ovat Studentbladetin mukaan 235 miljoonaa euroa.

Taloudelliset ongelmat johtuvat investointien epäonnistumisesta kahdessa suuressa kiinteistöhankeissa: Hakaniemen Lyyra-kokonaisuudessa ja Uudessa ylioppilastalolla sijaitsevassa Grand

UUTISET

Hansa -hotellissa. Molemmat hankkeet ovat kärsineet kovasti korkojen noususta ja kohonneiden rakennuskustannuksista.

Helsingin Sanomien tietojen mukaan Ylva on rikkonut pankkien rahoitusehtoja useiden vuosien ajan. Useat rahoittajat, mukaan lukien OP, vaativat nyt Ylvaa myymään kiinteistöjä velkataakan keventämiseksi. Pankit haluavat nähdä nopean ratkaisun, kun taas Ylva yrittää välttää myyntiä nykyisen taantumien aikana.

HYYn hallitus on valtuuttanut Ylvan toteuttamaan kiinteistökauppoja, mutta vielä on epäselvää, mitä kohteita myydään. Uusi ja Vanha ylioppilastalo ovat "suojeltuja" kiinteistöjä ja ne voidaan myydä vain ylioppilaskunnan edustajiston hyväksynnällä.

HUS ja Ylva eivät halua kommentoida tilannetta enempää. Kiinteistöt, joihin kauppa vaikuttaa, odotetaan selviävän lähiviikkoina.

MATKUSTAMINEN

Ota huomioon, jos matkustat Yhdysvaltoihin: Uudet sukupuolimerkintärajoitukset ja tiukentuneet maahantulovaatimukset

Yhdysvaltoihin matkustavien on syytä olla erityisen tarkkana maahantulovaatimusten kanssa, sillä voimassa oleva ESTA-matkustuslupa tai viisumi eivät automaattisesti takaa pääsyä maahan. Lisäksi Yhdysvallat on ottanut käyttöön uusia, sukupuolimerkintöjä koskevia rajoituksia, jotka voivat vaikuttaa merkittävästi

matkustajien maahantuloon.

Maahantulon edellytykset tiukentuneet

Yhdysvaltojen viranomaiset ovat tiukentaneet maahantulon edellytyksiä. Oleskeluajan ylitys tai virheellisten tietojen antaminen oleskelun tarkoituksesta voivat johtaa pidätykseen tai maasta karkottamiseen. Matkustajien onkin syytä varmistaa, että heidän matkansa vastaa heidän ESTA-hakemuksessaan tai viisumissaan ilmoitettua tarkoitusta.

Uusi sukupuolimerkintöjä koskeva toimeenpanomääräys

Yhdysvallat on antanut 24.2.2025 toimeenpanomääräyksen (25 STATE 11402), jonka mukaan ESTA- tai viisumihakemuksessa on ilmoitettava sukupuoleksi joko "mies" tai "nainen". Hakijan on ilmoitettava syntymähetkellä vahvistettu sukupuolensa.

Tämä uusi määräys voi aiheuttaa ongelmia erityisesti transsukupuolisille henkilöille, joiden nykyinen passiin merkitty sukupuoli poikkeaa heidän syntymässä vahvistetusta sukupuolestaan. Yhdysvaltojen viranomaiset voivat evätä maahantulon, jos hakijan passin sukupuoli-merkintä ei vastaa syntymässä vahvistettua sukupuolta.

Suomen passissa ei X-merkintää

Suomen passissa ei ole sukupuolimerkintää X. Tämä voi aiheuttaa ongelmia kaksoiskansalaisille, joilla on passi, jossa on X-merkintä. Heidän on syytä varmistaa maahantulon edellytykset etukäteen Yhdysvaltain viranomaisilta.

Suosittu matkustajille

Varmista maahantulon ed-

ellytykset etukäteen Yhdysvaltain viranomaisilta. Ole erityisen tarkka ESTA-hakemuksen tai viisumihakemuksen tietojen kanssa. Varaudu esittämään lisätietoja matkasi tarkoituksesta ja kestosta. Jos passissasi on X-merkintä, ota yhteyttä Yhdysvaltain suurlähetystöön tai konsulaattiin ennen matkaa. Matkustajien on syytä olla tietoisia näistä uusista vaatimuksista ja varmistaa, että he täyttävät kaikki maahantulon edellytykset ennen matkaa Yhdysvaltoihin.

MUSIIKKI

Salasaari ja salainen konsertti - Pikku Kakkosesta tuttu taikamaailma herää eloon Vaasassa!

Valmistaudu astumaan taianomaiseen maailmaan, kun Salasaari avaa ovensa Vaasassa! Kirjailija ja näyttelijä Silja Sillanpää lupaa, että Salasaaren ovat kaikki tervetulleita juuri sellaisina kuin ovat. Ensi viikolla Vaasan kaupunginorkesteri johdattaa meidät tähän lumoavaan maailmaan, joka on tuttu myös Pikku Kakkosesta. ker-
too kaupunki lehdistötiedotteessa Luvassa on salaisia Salasaari-konsertteja, jotka pidetään keskiviikkona 19. maaliskuuta klo 18.00 Länsimetsän koululla ja torstaina 20. maaliskuuta klo 18.00 Variskan yhtenäiskoululla.

Samalla viikolla Suomessa vietetään myös tasa-arvon päivää, ja sen kunniaksi kaupunginorkesteri tarjoaa alennettuja lippuja koko perheelle, jotta mahdollisimman moni pääsisi nauttimaan konserttielämyksestä.

Lasten liput maksavat kaksi euroa ja aikuisten viisi euroa.

Mutta mitä oikeastaan tarkoittaa salainen konsertti, Silja Sillanpää?

"Se tarkoittaa mielikuvituksellista matkaa, sinfonia- ja elokuvamusiikin klassikoita ja tietenkin seikkailua Salasaaren salaisissa käytävissä sekä Salasaaren juhlaaulun laulamista yhdessä", Sillanpää paljastaa.

Monille perheille Salasaari on tuttu Pikku Kakkosesta, jossa kaksi 6-8-vuotiasta lasta matkustaa ilmapallolla satumaailmaan. Konsertissa kaksi seikkailijaa lähtee selvittämään saaren salaisuuksia: hattarapuuta, Salasaaren asukkaita - erityisesti Maja-Akkaa, jatkuvaa tähyttäjää ja vakoilijaa - sekä Salasaaren salaisia käytäviä, joihin myös yleisö kutsutaan. Kuten aina Salasaassa, konsertti huipentuu juhlaan ja yhteislauluun.

Illan aikana yleisö ei siis ole vain katsojana, vaan osa tarinaa. Sillanpään ja orkesterin lisäksi lavalla nähdään näyttelijä Ville Mononen sekä orkesteria johtava Jukka Myllys. Luvassa on unohtumaton ilta täynnä musiikkia, seikkailua ja yhteisöllisyyttä!

EDUSKUNTA

Ollikainen johtamaan Vaasan vaalipiirin kansanedustajien yhteistyöverkostoa Puoluerajat ylittävää yhteistyötä korostetaan

VIIKON TAIDE-ELÄMYS

Alexander Lauréus

4.1.1783, Turku

20.10.1823, Rooma, Italia

Omakeuva

TAPAHTUMAT

TIKANOJA

UUDEEN TAIDETAPAHTUMA

Mestarillisen luonto- ja henkilökuvaaja Eero Järnefeltin (1863–1937) koko uraa käsittävä näyttely nähdään 25.5.2025 asti Tikanojan taidekodissa - eli vielä hyvin ehtii.

Vaasaan Järnefelt kytkeytyy siten, että hänen isänsä Alexander toimi Vaasan läänin kuvernöörinä vuosina 1888–1894. Alexander asui Rantakadulla ja perhe vuokrasi kesäpaikakseen Tottesundin kartanon Maksamaalta kesäksi 1891–1892. Eero Järnefeltin sisar Aino avioitui siellä Jean Sibeliuksen kanssa.

Näyttely on kuratoitu Ateneumin intendentti Timo Huusko ja näyttelyn Tikanojan taidekotiin on tuottanut Ateneum taidemuseo / Kansallisgalleria yhteistyössä

Vaasan museoiden kanssa.

LILLA TEATERN, HELSINKI

Katrina-musikaali

Jos sinulla ei ollut aikaa nähdä tätä urauurtavaa musikaalia Wasa-teatterissa, voit matkustaa Helsinkiin ja nähdä sen siellä:

Esityksiä:

- 12.3 klo 18.30
- 17.3 klo 18.30
- 19.3 klo 18.30
- 20.3 klo 18.30
- 24.3 klo 18.30
- 25.3 klo 18.30
- 28.3 klo 18.30
- 29.3 klo 18.30
- 5.4 klo 18.30
- 8.4 klo 18.30
- 9.4 klo 18.30
- 25.4 klo 18.30
- 26.4 klo 18.30
- 29.4 klo 18.30
- 30.4 klo 18.30

2.5 klo 18.30

3.5 klo 18.30

”Nuorta Katrinoa viehättää rakkaus muuttaa Pohjanmaalta Ahvenanmaalle merimiehen vaimoksi. Huolimatta siitä, että hänet jätetään yksin, hän onnistuu kerta toisensa jälkeen pelkällä tahdonvoimalla astumaan yli ja voittamaan kaikki esteet, jotka kohtalo heittää hänen tielleen.

<https://abosvenskateater.fi/>

UUMAJA: Norrlandsoperanin konserttitalo

5.3.2025 klo 19.30

Botnia Classic: Ajan peili

Vaasan barokki

Seinäjoen filharmoninen orkesteri

Kokkolan Talviharmonikka

Korsholman Musiikkijuhlat

www.norrlandsoperan.se

ATENEUM

maaliskuu 7, 2025

Kun Ateneum avaa Rajanylittäjät-näyttelyn ovet 7.3.2025, vierailijat kutsutaan kiehtovalle aika- ja tilamatkalle. Ensimmäistä kertaa kerätään rohkeiden naisten teoksia, jotka aikansa rajoituksista huolimatta ylittivät maantieteelliset ja sosiaaliset rajat taiteen luomiseksi.

Tunnettujen nimien joukossa on kaksi vaasalaista taiteilijaa – rohkea maisemamaalari **Fanny Churberg** ja taitava muotokuva- ja laatumaalari **Alexandra Frosterus-Sältin**.

Vaasa-Vasa Baroque

La / Lö 22.3 klo / kl. 16.00

Musiikkia Veturitallissa /

Musik i Lokstallet

Sinfonioita yhdelle viululle – Stradellan sonaatteja ja kirjeitä

Symfonier för en violin – Stradellas sonater och brev Pirkanmaan barokki & Aira Maria Lehtipuu

Tähän konserttiin on vapaa pääsy! Avoimet ovet Veturitallissa koko päivän, tule tutustumaan Wärtsilän alueeseen.

<https://vaasabaroque.com/>

KIRKKOJEN SOIVA VIIKKO 2025

Kirkkojen soivalla viikolla

voi kuunnella lähes kaikkia Vaasan evankelis-luterilaisen seurakuntien kuoroja ja orkestereita. Kaikkiin konsertteihin on vapaa pääsy.

Neiti Concordiae perjantaina 28.3. klo 19 Vaasan kirkossa. Laula ilo, kapellimestarina Sini Usmi.

Lastenjuhla lauantaina 29.3. klo 15 Vähänkyrön kirkossa. Seurakuntien lapsikuorot.

Canticum Maris a cappella sunnuntaina 30.3. klo 19 Kolminaisuuden kirkossa. Kapellimestari Tarja Viitanen.

Kirkkokuorot ja kanttorit keskiviikkona 2.4. klo 19 Vaasan kirkossa.

Merina-nuorisokuoro torstaina 3.4. klo 19 Brändön kirkossa. Kapellimestari Tarja Viitanen.

Vaasa-Vasa Baroque

Su / Sö 27.4 klo / kl. 17.00

Kaupungintalon juhlasali / Stadshusets festsal

Händel ja Roman Lontoossa – Händel möter Roman i London

Kajsa Dahlbäck, sopraano / sopran

Drottningholms barockensemble (SWE)

<https://vaasabaroque.com/>

VAASAN KUOROFESTIVAALI XXXI

22-24.5.2025

Vaasan kuorofestivaali on merkittävä kansainvälinen

kuoromusiikin tapahtuma. Laulukauden iloinen ja sosiaalinen päätösjuhla on avoin kaikille kuoroille.

ILMAJOEN MUSIIKKIFESTIVAALI

”Isoviha” 1713-1721”

6.-15.6.2025

”Tämä voimakas ja ajan-kohtainen ooppera tuo vihan vuodet ja esi-isiemme kohtalot takaisin Kyrönjoen rannoille.

Big Wrath on järkyttävä ja ravitseva tarina perhesiteistä, äidinrakkaudesta, sinnikkyudesta ja yhteistyön voimasta tietyn ajan kuluessa, kun Venäjän julma hyökkäyssota Suomea vastaan poltti Pohjanmaan mustaksi maaksi.”

www.musiikkijuhlat.fi

NÄRPES TEATER

”Maskinisterna”, ruotsinkielinen näytelmä Wickströmin veljeksistä ja heidän moottoritehtaastaan. käsikirjoituksesta ja ohjauksesta Erik Kiviniemi. Ensi-ilta 28.6.25 klo 19 Muut esitykset:

- 1.7 klo 19
- 3.7. klo 19
- 7.7. klo 19
- 8.7. klo 19
- 10.7 klo 19
- 13.7. klo 17
- 15.7. klo 19
- 16.7. klo 19
- 17.7. klo 19
- 19.7. klo 19

KORSHOLMAN MUSIIKKI-JUHLAT

23.7.–30.7.2025

Yli sata taiteilijaa eri puolilta maailmaa kokoontuu heinäkuun lopussa viettämään musiikin ja yhdessäolon viikkoa. Tänä vuonna 43. vuosikymmenen juhlaohjelmistoon on koottu laaja ja monipuolinen ohjelma, jonka teemana on ”Sillat” ja lateemana ”Kuljetaan yhdessä”.

ONNI

Onnellisuuden maantiede – Pakina Suomesta ja Vaasasta

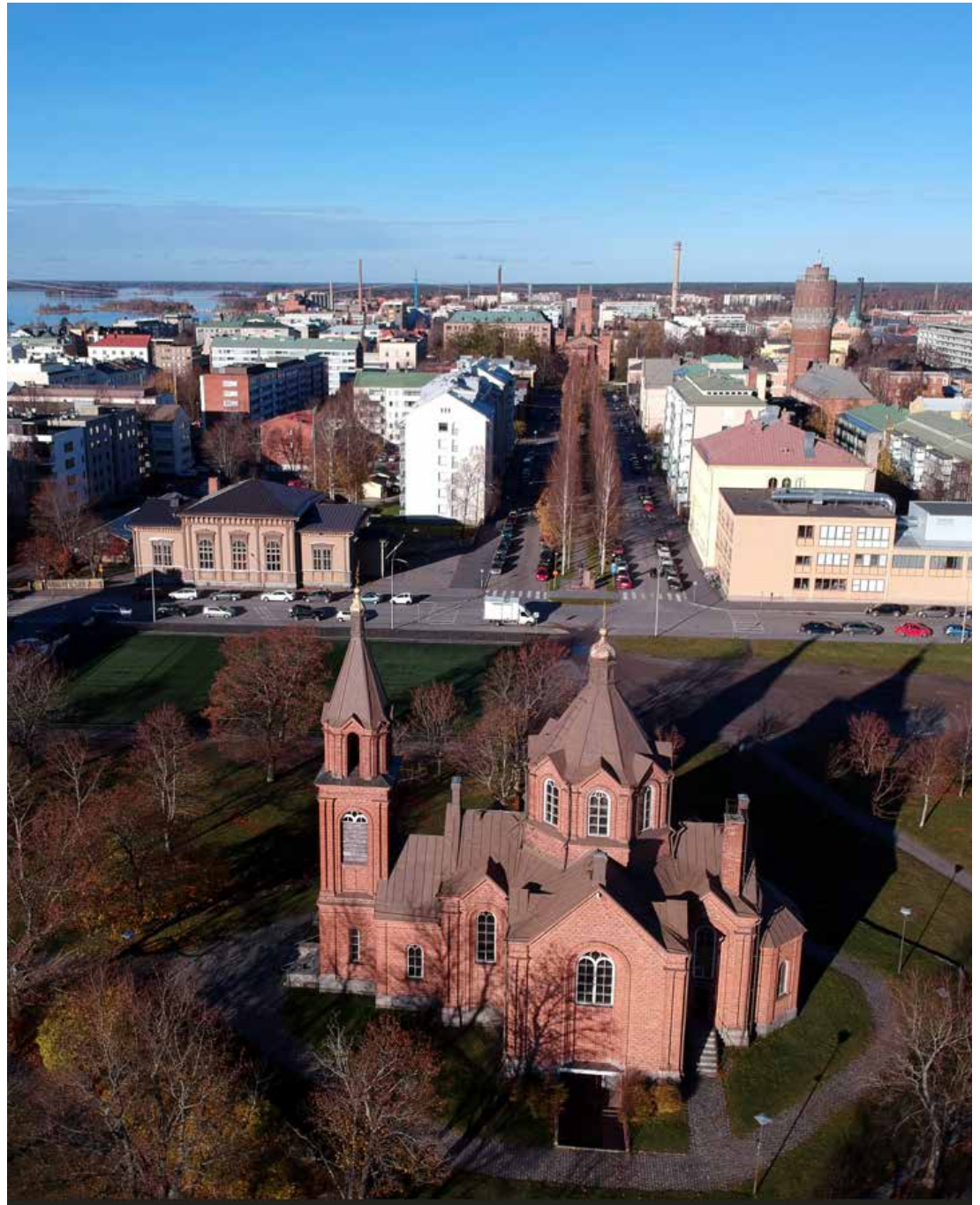
Kahdeksan vuotta peräkkäin! Se on kuin olympiakultaa maratonilla, mutta onnellisuudessa. Suomi, tämä pohjoinen maa, jossa on tuhansia järviä ja vielä enemmän hyttysiä, on jälleen kruunattu maailman onnellisimmaksi maaksi. World Happiness Report 2025 on täällä ja Suomi on jälleen kärjessä.

Joku voi ihmetellä, mitä Suomen vesillä on? Tai ehkä se on raikas ilma, pitkät kesäillat tai lakritsintuoksuinen sauna? Tai ehkä, vain ehkä, onko se hiljainen, mutta niin lämmin suomalainen kansansielu?

Kun katsot luetteloa, näet selkeän kuvion. Pohjoismaat hallitsevat Tanskaa, Islanti ja Ruotsi ovat tiiviisti perässä. Sitten tulevat Alankomaat ja Costa Rica eksoottisena yllätyksenä. Listan pohjalla ovat kuitenkin sellaiset maat kuin Malawi, Libanon, Sierra Leone ja viimeisenä mutta ei vähäisimpänä Afganistan.

Kontrastit ovat silmiinpistäviä. Turvallisesta ja vauraasta Suomesta sodan runtelemiin ja köyhiin maihin. Se saa sinut ajattelemaan, mitä onnellisuus todella on. Onko se aineellista vaurautta vai jotain muuta? Jotain aineettomampaa, kuten turvallisuutta, yhteisöllisyyttä ja luottamusta?

Ja sitten on Vaasa, kaupunki, jonka sanotaan olevan Suomen onnellisin. Jos Suomi on maailman onnellisin maa, niin varmasti Vaasan täytyy olla maailman onnellisin kaupunki? Kuvittelen onnellisia vaasalaisia kävelemässä rantakadulla, syömässä jäätelöä ja nauramassa lokkien kanssa. Tai he voivat istua rauhassa puistossa, nauttia auringosta ja tuntea sisäistä rauhaa, jota vain vaa-

salainen voi tuntea.

Ne, jotka eivät ole käyneet Vaasassa, tuntevat luultavasti voimakasta kaipuuta vierailta jonain päivänä tässä onnellisessa kaupungissa. He haluavat nähdä omin silmin tämän onnen Mekan. He haluavat hengittää iloista ilmaa, maistaa iloista vettä ja ehkä, vain ehkä, saada pienen välähdyksen suomalaisesta onnesta, josta kaikki

puhuvat.

Mutta olipa kyseessä Vaasa, Helsinki tai muualla Suomessa, on selvää, että tässä maassa tapahtuu jotain erityistä. Ehkä se ei ole yksittäinen tekijä, vaan monien yhdistelmä. Ehkä juuri suomalainen sisu, sekoitus itsepäisyyttä ja sinnikkyyttä, antaa suomalaisille mahdollisuuden selviytyä niin pimeistä talvista kuin vaikeista naapureista-

kin. Saunomisesta puhumattakaan.

Oli salaisuus mikä tahansa, voimme kaikki oppia Suomesta jotain. Ehkä kyse on elämän pienten asioiden arvostamisesta, kiitollisuudesta siitä, mitä sinulla on, ja toisistamme huolehtimisesta. Tai ehkä se on vain hyvä sauna ja riittävästi lakritsia ja näkkileipää.

VENÄJÄN HYÖKKÄYSSOTA UKRAINAAAN

Solidaarisuuden linnake: Zelenskyin Helsingin vierailu vahvistaa Suomen tukea ja luo uusia kumppanuuksia

Ukrainan presidentti Volodymyr Zelenskyi ja ensimmäinen nainen Olena Zelenska päättivät merkittävän vierailunsa Suomeen osoittaen vahvaa solidaarisuutta ja vahvistaen kansakunnan vankkumatonta tukea Ukrainalle sekä luo uusia kumppanuuksia puolustuksen, koulutuksen ja humanitaarisen avun aloilla.

Kaksipäiväinen vierailu, jota leimasivat koskettavat hetket ja strategiset sopimukset, korosti kahden kansakunnan kestävää sidettä Venäjän aggression edessä.

Vierailu alkoi presidentti Zelenskyin ja presidentti Alexander Stubb in tärkeällä tapaamisella, jossa keskityttiin Euroopan turvallisuuden vahvistamiseen ja oikeudenmukaisen rauhan saavuttamiseen Ukrainassa. Puhuessaan Hel-

singin yliopiston ja Tampereen yliopiston opiskelijoille ja henkilökunnalle presidentti Zelenskyi ilmaisi syvän kiittolisuutensa Suomen vankkumattomasta tuesta. ”Olemme matkalla, ja näemme lippumme kaduillanne”, hän julisti korostaen jyrkkää vastakoh- taan Ukrainan kansainvälisen tuen ja Venäjän eristäytymisen välillä. ”Tämä on vastaus Venäjälle, joka osoittaa, että Ukraina ei ole yksin, vaan Ve-

näjä on. Se on hyökkääjä, ja tänään se seisoo yksin.”

Presidentti Stubb yhtyi tähän näkemykseen ja kannatti tiukempia pakotteita Venäjää vastaan, jäädytettujen venäläisten varojen käyttöä ja jatkuva puolustustukea Ukrainalle. Hän korosti, että on kiireellistä osoittaa Venäjälle, että pitkittynyt konflikti on kestämaton. Presidentti Zelenskyi korosti edelleen yhte-

näisen eurooppalaisen puolus-

tusinfrastruktuurin tarvetta, ”yhtenäisen armeijan ja erittäin teknologisen sellaisen”, ratkaisevana askeleena eurooppalaisen elämäntavan turvaamisessa.

Merkittävä kohokohta vierailulla oli johtajien tarkastus Merihakan väestönsuojassa, Helsingin suurimmassa maanalaisessa tilassa. Tämä vierailu, joka symboloi Suomen vahvaa siviilivalmiutta, korosti sietokyvyn merkitystä konfliktien edessä. Presidentti Zelenskyi tutustui Suomen kattavaan suojajärjestelmään, joka voi majoittaa miljoonia ihmisiä hätätilanteessa. Ukrainan strategisten teollisuuden alojen ministerin Herman Smetaninin ja Suomen sisäministerin Mari Rantasen allekirjoittama yhteinen aiesopimus merkitsi siviilisuojakoalition käynnistämistä, mikä on ratkaiseva askel Ukrainan oman siviilipuolustuskyvyn vahvistamisessa. Se, että Suomen suojia käytetään jokapäiväisinä tiloina, kuten pysäköintihalleina ja urheilukeskuksina, osoitti kaksikäyttöistä järjestelmää, joka teki vaikutuksen Ukrainan valtuuskuntaan.

Ensimmäinen nainen, Olena Zelenska, oli keskeisessä asemassa koulutus- ja humanitaaristen siteiden vahvistamisessa. Hänen tapamisensa suomalaisten yritysjohtajien, hyväntekijöiden sekä kulttuuri- ja koulutusyhteisöjen edustajien kanssa johti merkittävään sysäykseen Olena Zelenskan säätiön ”Supervoimien koulu” -hankkeelle. Suomalaiset hyväntekijät lupasivat rahoittaa kahden uuden keskuksen perustamisen, jotka tarjoavat koulutustiloja sairaaloissa hoidettaville lapsille. ”Suojelemalla heidän oikeuksiaan terveyteen, koulutukseen ja kehitykseen suojelemme tulevaisuuttamme”, hän totesi ilmaisten sydämellisen kii-

tollisuutensa Suomen tuesta. Suomalaisten lahjoittajien nopea varojen mobilisointi, joka on osoitus heidän horjumattomasta sitoutumisestaan, korostaa syvään juurtunutta empatiaa ja solidaarisuutta ukrainalaisia lapsia kohtaan.

Ukrainalaisten opintojen merkittävässä käännekohtassa Suomi liittyi ensimmäisenä valtiona ukrainalaisten opintojen maailmanlaajuisen koalition. Tapaamisissa Helsingin yliopiston ja Tampereen yliopiston rehtorien kanssa Olena Zelenska korosti akateemisen yhteistyön ja tarkan tiedon levittämisen merkitystä Ukrainasta. Hän kehui olemassa olevia kumppanuuksia suomalaisten ja ukrainalaisten instituutioiden välillä, erityisesti Helsingin yliopiston ja Karazinin Harkovan kansallisen yliopiston välistä yhteistyötä, joka jatkaa kukoistustaan jatkuvasta konfliktista huolimatta. Ukrainan kielen kursseja ja Ukrainan historian kurssien käyttöönottoa suomalaisissa yliopistoissa keuhuttiin ratkaisevina askeleina Venäjän narratiivien torjumisessa ja syvemmän ymmärryksen edistämiseksi Ukrainasta. Lisäksi ensimmäinen nainen lahjoitti ukrainalaisia kirjakokoelmia yliopistojen kirjastoihin, mikä rikastutti niiden resursseja ja edisti kulttuurivaihtoa. ”Kirjat puhuvat ukrainalaisille ja ystävillemme ympäri maailmaa laajentaen heidän piiriään”, hän korosti. ”Vahvat suhteet rakennetaan vain ymmärryksen ja tietoisuuden kautta.”

Olena Zelenskan suojeluksessa oleva ukrainalaisten opintojen maailmanlaajuinen koalitio pyrkii yhdistämään yliopistoja ja tutkimuslaitoksia ympäri maailmaa Ukrainan tutkimuksessa. Helsingin yliopiston ja Tampereen yliopiston sisällyttäminen edustaa merkittävää

virstanpylvästä tässä aloitteessa, mikä korostaa Suomen sitoutumista akateemiseen yhteistyöhön ja ukrainalaisen kulttuurin ja historian edistämiseen.

Vierailu päättyi vahvan viestiin yhtenäisyydestä ja sietokyvystä. Presidentti Zelenskyin läsnäolo Helsingissä toimi voimakkaana muistutuksena Ukrainan päättäväisyydestä puolustaa suvereniteettiaan ja alueellista koskemattomuuttaan. Suomen vankkumaton tuki, joka osoitettiin konkreettisilla toimilla ja sydämellisellä solidaarisuudella, vahvistaa kansainvälisen yhteisön sitoutumista seisomaan Ukrainan rinnalla sen vapauden ja oikeudenmukaisen rauhan puolesta käytävässä taistelussa. Tämän vierailun aikana luodut kumppanuudet, jotka kattavat puolustuksen, koulutuksen ja humanitaarisen avun, vahvistavat epäilemättä kahden kansakunnan välisiä siteitä ja edistävät Ukrainan pitkän aikavälin sietokykyä ja elpymistä. Kuvat kahdesta presidentistä, vierekkäin, suomalaisen pommisuojan syvyyksissä, tulevat olemaan kestävä symboli eurooppalaisesta päättäväisyydestä.

License: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

During her visit to Finland, First Lady of Ukraine Olena Zelenska met with Rector of the University of Helsinki Sari Lindblom and Vice President of Tampere University Jarmo Takala.

Olena Zelenska

ASTRONOMIA

AURINGONPIMENNYS

Auringonpimennys 29. maaliskuuta 2025: Taivaallinen tapahtuma katsottavaksi

Maaliskuun 29. päivänä 2025 tapahtuu näyttävä taivaallinen tapahtuma: osittainen auringonpimennys. Auringonpimennys tapahtuu, kun kuu kulkee Maan ja Auringon välillä estäen osan tai kaiken auringon valosta. Vaikka tämä pimennys ei ole täydellinen auringonpimennys, se on silti kiehtova tapahtuma taivaantarkkailijoille joissakin osissa maailmaa, mukaan lukien Suomessa.

Pimennyksen tie
Maaliskuun 29. päivän 2025 pimennys on osittainen auringonpimennys, joka näkyy laajalla alueella, mukaan lukien osissa Eurooppaa, Pohjois-Afrikkaa, Lähi-itää, Länsi-Aasiaa ja Pohjois-Atlanttia. Pimennys ei saavuta koko paikkaansa missään maapallolla, mikä tarkoittaa, että kuu ei peitä aurinkoa kokonaan. Peittoaste vaihtelee kuitenkin tark-

kailijan sijainnin mukaan.

Näkyvyys Suomessa

Suomessa osittainen auringonpimennys näkyy, vaikka kuu peittää vain pienen osan Auringosta. Pimennyksen tarkka ajoitus ja voimakkuus riippuvat siitä, missä päin maata olet. Tässä ovat yleiset tiedot Suomesta:

Pimennyksen alku: Pimennys alkaa myöhään aamulla tai aikaisin iltapäivällä sijainnistasi riippuen.

Suurin pimennys: Pimennyksen huippu tapahtuu noin klo 12.30–13.30 paikallista aikaa (UTC+2).

Eclipse End: Tapahtuma päättyy iltapäivän puolivälissä, noin klo 14.00-15.00 paikallista aikaa.

Esimerkiksi Helsingissä:

Pimennys alkaa noin klo 11.50 paikallista aikaa.

Suurin pimennys tapahtuu noin klo 12.45 paikallista aikaa, jolloin Kuu peittää noin 10-15 % Auringon kiekosta.

Auringonpimennys päättyy

klo 13.40 paikallista aikaa.

Vaikka auringon peitto on Suomessa suhteellisen pieni, se on silti ainutlaatuinen tilaisuus havaita tätä taivaanilmiötä.

Kuinka nähdä pimennys turvallisesti

Auringonpimennyksen tarkkailu vaatii varovaisuutta. Älä koskaan katso suoraan aurinkoon ilman asianmukaisia silmäsuojaimia, koska se voi aiheuttaa pysyviä silmävaurioita. Tässä on joitain turvallisia tapoja nähdä pimennys:

Eclipse-lasit: Käytä sertifioituja aurinkosuojalaseja, jotka täyttävät ISO 12312-2 -turvallisuusstandardin.

Pinhole Projector: Luo yksinkertainen neulanreikäprojektorin nähdäkseen pimennyksen epäsuorasti.

Aurinkosuodattimella varustetut teleskoopit: Jos käytät kaukoputkea tai kiikareita, varmista, että ne on varustettu asianmukaisella aurin-

kosuodattimella.

Miksi tämä pimennys on tärkeä

Vaikka 29. maaliskuuta 2025 pimennys ei ole täydellinen auringonpimennys, se on silti muistutus taivaankappaleiden monimutkaisesta tanssista aurinkokunnassamme. Suomalaisille se tarjoaa mahdollisuuden todistaa harvinaista tähtitieteellistä tapahtumaa ja ihailia maailmankaikkeuden ihmeitä.

Osittainen auringonpimennys 29. maaliskuuta 2025 näkyy Suomessa, mikä tarjoaa taivaantarkkailijoille mahdollisuuden tarkkailla tätä taivaantapahtumaa. Vaikka kuu peittää vain pienen osan auringosta, se on silti ikimuistoinen kokemus niille, jotka käyttävät aikaa nähdäkseen sen turvallisesti. Merkitse kalenteriisi ja valmistelet katseluvälineesi nauttiaksesi tästä tähtitieteellisestä speaktaakkelista!

KEHITYSMAAT

AFRIKAN RUOKA- JA LÄÄKEPULA

Konsekvenserna av att USA stoppar allt bistånd till Afrika: en hotande humanitär kris

Yhdysvallat on pitkään ollut yksi suurimmista ulkomaisen avun antajista Afrikalle, ja se tarjoaa vuosittain miljardeja dollareita terveysaloitteiden, ruokaturvan, koulutuksen ja talouskehityksen tukemiseen. Jos Yhdysvallat lopettaisi äkillisesti kaiken avun mantereelle, seuraukset olisivat katastrofaaliset, pahentaisivat nykyisiä kriisejä ja luoisivat uusia. HIV-epidemian mahdollisesta räjähdysmäisestä kasvusta lääkeresistenttien HIV-kantojen nousuun ja lisääntyneeseen nälkään, heijastusvaikutukset tuntuisivat kaikkialla Afrikassa ja sen ulkopuolella.

HIV-epidemia: tikittävä aikapommi Yksi välittömimmistä ja tuhoisimmista avun leikkaamisen seurauksista olisi vaikutus HIV:n hoito- ja ehkäisyohjelmiin. Yhdysvaltain presidentin vuonna 2003 käynnistämä AIDS-hätäsuunnitelma (PEPFAR) on ollut kulmakivi maailmanlaajuisessa HIV/AIDSin vastaisessa toiminnassa. PEPFAR on tarjonnut hengenpelastavaa antiretroviraalista hoitoa (ART) miljoonille ihmisille, tukenut ennaltaehkäisyohjelmia ja vahvistanut terveydenhuoltojärjestelmiä Afrikassa.

Jos Yhdysvaltain apu lopetettaisiin, antiretroviraalisten lääkkeiden toi-

mitukset häiriintyisivät vakavasti. Miljoonat ihmiset, jotka luottavat näihin lääkkeisiin HIV:n hallinnassa ja AIDSin etenemisen estämisessä, jäisivät ilman hoitoa. Tämä voi johtaa aidsiin liittyvien kuolemien jyrkkään kasvuun, mikä kumoaa vuosien edistyksen. UNAIDSin mukaan noin 25,6 miljoonaa ihmistä Saharan eteläpuolisessa Afrikassa elää HIV-tartunnan saaneena, ja monet ovat riippuvaisia PEPFAR-rahoitteisista ohjelmista selviytyäkseen.

Lisäksi hoidon keskeyttäminen voi johtaa lääkeresistenttien HIV-kantojen kehittymiseen. Kun potilaat eivät ota lääkkeitään johdonmukaisesti, virus voi mutatoitua ja tulla vastustuskykyiseksi lääkkeille, mikä vaikeuttaa sen hoitoa. Tämä ei ainoastaan vaarantaisi yksilön terveyttä, vaan aiheuttaisi myös merkittävän kansanterveydellisen riskin, koska lääkeresistentti HIV voisi levitä nopeasti ja heikentää maailmanlaajuisia pyrkimyksiä hallita epidemiaa.

Nälkä ja ruokaturvattomuus: syvenevä kriisi

Yhdysvaltain avulla on ratkaiseva rooli Afrikan ruokaturvan puutteen torjunnassa. Yhdysvaltain kansainvälisen kehityksen viraston (USAID) ja muiden järjestöjen rahoittamat ohjelmat tarjoavat hätär-

uoka-apua, tukevat maatalouden kehitystä ja parantavat miljoonien ihmisten ravitsemusta. Jos tätä apua leikattaisiin, jo ennestään vakavasta elintarvikkepulasta kärsivät maat ajautuisivat kuilun partaalle.

Maat kuten Somalia, Etelä-Sudan ja Jemen (vaikkakaan eivät Afrikassa, jotka ovat vahvasti riippuvaisia Yhdysvaltain avusta) olisivat erityisen haavoittuvia. Nämä maat kamppailevat jo konfliktien, ilmastonmuutoksen ja taloudellisen epävakauden kanssa, jotka ovat jättäneet miljoonat nälkähädän partaalle. Ilman Yhdysvaltain apua Maailman ruokaohjelmalla (WFP) ja muilla järjestöillä olisi vaikeuksia tarjota riittävää ruoka-apua, mikä johtaisi lisääntyneeseen aliravitsemukseen, ja nälkähätään.

Lapset kärsivät eniten.

Varhaislapsuuden aliravitsemus voi aiheuttaa hidastumista, heikentää kognitiivista kehitystä ja lisää alttiutta sairauksille. Laajalle levinneen aliravitsemuksen pitkän aikavälin seuraukset olisivat syvällisiä, ja ne vaikuttaisivat paitsi yksilöiden elämään myös kokonaisten kansakuntien taloudelliseen ja sosiaaliseen kehitykseen.

Terveydenhuoltojärjestelmien romahtaminen

Yhdysvaltain apu on ollut avainasemassa terveydenhuoltojärjestel-

mien vahvistamisessa kaikkialla Afrikassa. HIV/AIDS-ohjelmien lisäksi Yhdysvaltain rahoituksella tuetaan äitien ja lasten terveyttä, rokotuskampanjoita ja tartuntatautiin, kuten malarian ja tuberkuloosin, torjuntaa. Avun leikkaaminen jättäisi monet terveydenhuoltojärjestelmät alirahoitetuksi ja huonosti varustautuneiksi vastaamaan väestönsä tarpeisiin.

Taloudellinen ja poliittinen epävakaus

Yhdysvaltain avun vetäytymisellä voi olla myös merkittäviä taloudellisia ja poliittisia seurauksia. Monet Afrikan maat ovat riippuvaisia ulkomaisesta avusta täydentääkseen budjettejaan ja rahoittaakseen kehityshankkeita. Tuen äkillinen leikkaus voi johtaa taloudelliseen epävakauteen, julkisten palvelujen vähenemiseen ja työttömyyden lisääntymiseen.

Poliittinen epävakaus voi myös kasvaa, kun hallitukset kamppailevat vastataakseen väestönsä tarpeisiin. Joissakin tapauksissa tämä voi johtaa yhteiskunnalliseen levottomuuteen, konflikteihin ja massamuuttoon. Tästä johtuva epävakaus ei vaikuttaisi vain Afrikkaan, vaan sillä voisi olla myös maailmanlaajuisia vaikutuksia, kuten lisääntyneet pakolaisvirrat ja lisääntyneet turvallisuushuolet.

MINNA CANTH

MINNA CANTH

”Naiskysymys on ihmiskunnan kysymys”

Minna Canthin päivä 19 maaliskuuta

Miksi maailman onnellisimmassa maassa on niin paljon naisiin kohdistuva väkivalta?

Suomi juhlii 19. maaliskuuta Minna Canth -päivää, joka on omistettu yhden Suomen merkittävimmistä kirjailijoista ja yhteiskunnallisista vaikuttajista. Minna Canth (1844–1897) oli aikansa edelläkävijä, joka nosti esiin naisten oikeuksia ja yhteiskunnallista epäoikeudenmukaisuutta teoksissaan ja puheissaan. Hänen tunnetuksi tullut lause, ”Naiskysymys ei ole vain naiskysymys, se on ihmiskunnan kysymys”, kuvaa hyvin hänen näkemystään siitä, että naisten aseman parantaminen ei ole vain naisten oma etu, vaan se hyödyttää koko yhteiskuntaa. Tämä ajatus on edelleen merkityksellinen, erityisesti kun tarkastelemme nykypäivän haasteita, kuten naisten väkivaltaista kohtelua.

Minna Canth: Elämä ja perintö

Minna Canth syntyi Tampereella vuonna 1844 ja kasvoi perheessä, joka arvosti koulutusta. Hän opiskeli opettajaksi Jyväskylän seminaarissa, mikä oli harvinainen mahdollisuus naiselle tuohon aikaan. Avioiduttuaan hän muutti Kuopioon, jossa hän aloitti kirjailijan uran ja nousi yhdeksi Suomen tunnetuimmista kirjailijoista. Canth teki teoksissaan tiukkaa yhteiskuntakritiikkiä, käsitellen aiheita kuten naisten oikeudet, köyhyys ja uskonnon rooli yhteiskunnassa. Hänen näytelmänsä ”Työmiehen vaimo” (1885) on yksi tunnetuimmista teoksista, joka käsittelee naisen asemaa avioliitossa ja yhteiskunnassa.

Canth ei pelkästään kirjoittanut naisten oikeuksista, vaan hän toimi itse aktiivisesti yhteiskunnallisessa keskustelussa. Hän oli ensimmäisiä suomalaisia naisia, jotka käyttivät julkista alustaa vaatimaan yhteiskunnallisia muutoksia. Hänen aja-

Minna Canth-patsas Kuopiossa

tuksensa naisten tasa-arvosta ja yhteiskunnallisesta oikeudenmukaisuudesta ovat säilyneet ajankohtaisina vielä tänäkin päivänä.

Suomi: Onnellisuus ja ristiriidat

Suomi on usein palkittu maailman onnellisimmaksi maaksi, ja se on tunnettu korkeasta elintasostaan, hyvinvointiyhteiskunnastaan ja tasa-arvosta. Maailmanlaajuisissa vertailuissa Suomi on myös yksi turvallisimmista maista. Kuitenkin, vaikka Suomi on monessa suhteessa esimerkkiyhteiskunta, naisten väkivaltaisen kohtelun määrä on hälyttävän korkea. Tilastojen mukaan Suomi on Euroopan unionin toiseksi korkeimman naisiin kohdistuvan väkivallan

tasoinen maa. Tämä ristiriita herättää kysymyksiä siitä, miksi näin on ja miten tähän voidaan puuttua.

Yksi selitys voi olla se, että Suomi on tehnyt merkittäviä edistysaskeleita tasa-arvon saralla, mikä on saattanut johtaa siihen, että naisten väkivaltaan puututaan aktiivisemmin ja siitä raportoidaan enemmän kuin joissain muissa maissa. Toisaalta tämä ei poista sitä tosiasiaa, että väkivalta on edelleen merkittävä ongelma. Naisiin kohdistuva väkivalta on usein piilotettua, ja se liittyy syvällä yhteiskunnassamme juurtuneisiin rakenteisiin ja asenteisiin.

Naiskysymys on ihmiskunnan kysymys

Minna Canthin lause ”Naisky-

symys ei ole vain naiskysymys, se on ihmiskunnan kysymys” on tänä päivänä ajankohtaisempi kuin koskaan. Naisiin kohdistuva väkivalta ei ole vain naisten ongelma, vaan se on koko yhteiskunnan ongelma. Se heijastaa syvempiä rakenteellisia ongelmia, kuten vallan ja kontrollin käyttöä, sukupuolten välistä epätasa-arvoa ja kulttuurisia normeja, jotka sallivat väkivallan normalisoitumisen.

Väkivallan ehkäisemiseksi tarvitaan monipuolista lähestymistapaa. Koulutus ja tiedottaminen ovat keskeisiä, jotta väkivallan syitä ja seurauksia ymmärretään paremmin. Lisäksi on tärkeää tukea uhreja ja tarjota heille turvapaikkoja ja apua. Yhteiskunnan tulisi myös puuttua syrjiviin rakenteisiin ja edistää tasa-arvoa kaikilla elämänalueilla.

Minna Canthin perintö muistuttaa meitä siitä, että naisten oikeudet ovat keskeinen osa yhteiskunnan kehitystä. Kun naisten asema parantuu, hyötyy siitä koko yhteiskunta. Suomi on edennyt pitkän matkan tasa-arvon saralla, mutta Minna Canthin sanoma on edelleen merkityksellinen: naiskysymys on ihmiskunnan kysymys, ja sen ratkaiseminen vaatii kaikkien panosta.

Minna Canthin ajatukset ja työ ovat inspiroineet sukupolvia, ja hänen perintönsä elää edelleen. Hänen lauseensa ”Naiskysymys ei ole vain naiskysymys, se on ihmiskunnan kysymys” toimii muistutuksena siitä, että tasa-arvon ja oikeudenmukaisuuden edistäminen on kaikkien vastuulla. Suomi on tehnyt merkittäviä edistysaskeleita, mutta naisten väkivaltaisen kohtelun korkea taso osoittaa, että työtä on vielä tehtävänä. Minna Canthin henkiin uskollisina meidän tulisi jatkaa taistelua yhteiskunnasta, jossa kaikki voivat elää turvallisesti ja tasa-arvoisesti.

TERVEYS

ADHD

Jopa 19% pojista syö ADHD-lääkkeitä – onko kyseessä yli-diagnosointi? ADHD-diagnoosien räjähdysmäinen kasvu herättää huolta asiantuntijoissa.

Lasten ja nuorten ADHD-diagnoosien määrä on jatkanut huolestuttavaa kasvuaan Suomessa, ilmenee Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) uusimmista tiedoista. Erityisen huolestuttavaa on poikien ADHD-lääkkeiden käytön yleisyys, joka on joissakin hyvinvointialueissa noussut jopa 19 prosenttiin alakouluikäisistä pojista. Tämä herättää vakavia kysymyksiä siitä, onko kyseessä todellinen neurokehityshäiriöiden lisääntyminen vai mahdollisesti yli-diagnosointi.

Tilastot kertovat karua kieltään: vuonna 2023 noin 11 prosentilla alakouluikäisistä pojista oli ADHD-diagnosi, ja 13–17-vuotiailla pojilla vastaava osuus oli noin 10 prosenttia. Tyttöilläkin diagnoosien määrä on kasvanut,

mutta poikien osuus on edelleen huomattavasti suurempi. Erityisesti Itä-Suomessa ADHD-diagnoosit ja lääkkeiden käyttö ovat yleisimpiä, kun taas Pohjanmaalla ja Itä-Uudellamaalla ne ovat harvinaisempia.

THL:n ylilääkäri Terhi Aalto-Setälä myöntää, että ADHD-oireet tunnetaan nykyään hyvin, ja tutkimuksiin hakeudutaan aiempaa useammin. Hän kuitenkin painottaa, että oireilua voi selittää moni muukin tekijä kuin ADHD, minkä vuoksi tarvitaan huolellista selvittelyä. ”Tämä on merkittävä haaste erityisesti koulu- ja opiskeluterveydenhuololle, jonne tämä selvittelypaine enenevästi kohdistuu”, Aalto-Setälä toteaa.

Kelan erikoistutkija Miika Vuori on samoilla linjoilla.

Hän huomauttaa, että suuret alueelliset erot diagnooseissa ja lääkehoidossa viittaavat siihen, että tutkimus- ja hoitokäytännöissäkkin on merkittävää alueellista vaihtelua. ”Tähän tulee kiinnittää nykyistä enemmän huomiota”, Vuori korostaa.

Asiantuntijat ovat huolissaan siitä, että ADHD:n hoitokäytännöt ja mahdollinen virhediagnostiikka ovat herättäneet huolta Suomen lisäksi myös muissa maissa, kuten Islannissa ja Ruotsissa. Islannissa ADHD-lääkkeiden käyttö lapsilla ja nuorilla on jopa yleisempää kuin Suomessa.

On selvää, että lasten ja nuorten ADHD on myös yhteiskunnallinen kysymys. Yli-diagnosointi voi johtaa siihen, että lapset ja nuoret saavat lääkkeitä, joita he eivät välttämättä tarvitse, ja tämä voi aiheuttaa haitallisia sivuva-

ikutuksia. Toisaalta hoitamaton ADHD voi johtaa vakaviin ongelmiin, kuten koulunkäynnin vaikeuksiin, sosiaalisiin ongelmiin ja mielenterveysongelmiin.

THL:n ja Kelan asiantuntijoiden mukaan alakouluikäisten poikien ADHD-diagnoosien vuosiesiintyvyys Suomessa tulee nousemaan nykytietojen valossa noin 15 prosenttiin ja 13–17-vuotiailla tytöillä noin 8–10 prosenttiin ennen kasvun tasaantumista. Tämä tarkoittaa, että yhä useampi lapsi ja nuori saa ADHD-diagnoosin ja lääkityksen.

Onkin tärkeää, että ADHD:n diagnosointi ja hoito perustuvat huolelliseen arviointiin ja että lapsen tai nuoren yksilölliset tarpeet otetaan huomioon. Lisäksi tarvitaan lisää tutkimusta siitä, mitkä tekijät vaikuttavat ADHD:n yleistymiseen ja miten yli-diagnosointia voidaan ehkäistä.

ILMASTONMUUTOS

Helmikuu 2025: Varoituksen kuiskauksia lämmössä

Helmikuu 2025 pirsii jälleen yhden huolestuttavan merkin ilmasto-tietoihin vahvistaen jatku- van globaalilämpötilojen nousun. Copernicus paljasti ERA5-data-aineistonsa avulla, että se oli kolmanneksi lämpimin koskaan kirjattu helmikuu, jonka globaali keskimääräinen pintailman lämpötila oli 13,36 °C. Vaikka vain pieni ero (0,03 °C) erotti sen neljänneksi lämpimimmäksi vuonna 2020, laajempi tarina kertoo jatkuvasta, hälyttävästä lämmöstä.

Luvut maalaavat karun kuvan: Helmikuu 2025 kohosi 1,59 °C esiteollisen tason (1850–1900) yläpuolelle, mikä on kriittinen kynnyksarvo, joka korostaa globaalilämpenemisen kiihtyvää vauhtia. Erityisesti 19 viimeisestä 20 kuukaudesta on ylittänyt tämän 1,5 °C:n ra-

jan, mikä on tilasto, joka, vaikka se voi vaihdella hieman eri data-aineistojen välillä, korostaa nykyisen ilmastotilanteemme vakavuutta.

Pohjoinen talvi (joulukuu 2024 – helmikuu 2025) heijasti tätä suuntausta ja kirjattiin toiseksi lämpimimmäksi koskaan, vain hieman edellisen vuoden huippua alittaan. Lisäksi 12 kuukauden jakso maaliskuusta 2024 helmikuuhun 2025 kirjattiin myös 1,59 °C esiteollisen tason yläpuolelle, mikä vahvistaa pitkän aikavälin lämpenemissuuntausta.

»Helmikuu 2025 jatkaa kahden viime vuoden aikana havaittujen ennätystai lähes ennätyslämpötilojen sarjaa«, totesi Samantha Burgess, ECMWF:n ilmastostrateginen johtaja. Tämä jatkuva lämpö ei ole pelkkä tilasto; se muuttuu konkreettisi-

ksi seurauksiksi, erityisesti ennennäkemättömäksi merijään sulamiseksi. »Ennätystai lähes ennätysalhaiset merijääpeitteet molemmilla navoilla« ovat ajaneet globaalilämpenemisen kaikkien aikojen minimiin, mikä on kylmävä todiste planeetan nopeasta muutoksesta.

Eurooppa, jossa koettiin intensiivisen lämmön taskuja, esitti monipuolisen kuvan. Maanosan keskimääräinen helmikuun lämpötila oli yli vuosien 1991–2020 keskiarvon, mutta ei kymmenen lämpimimmän joukossa. Pohjois-Fennoskandia, Islanti ja Alpit kärsivät helteestä, kun taas Itä-Euroopassa koettiin keskimääräistä kylmempää lämpötiloja. Tämä alueellinen vaihtelu korostaa ilmastomallien monimutkaista vuorovaikutusta.

Maalämpötilojen lisäksi myös

valtameret lämpenevät. Merenpinnan keskimääräinen lämpötila (SST) helmikuussa 2025 oli toiseksi korkein koskaan kirjattu, saavuttaen 20,88 °C. Vaikka se oli hieman viileämpi kuin ennätysellinen helmikuu 2024, SST:t pysyivät hälyttävän korkeina monissa valtamerialtaissa, ja Meksikonlahti ja Välimeri todistivat laajentuvia ennätysalueita.

Tämä Copernicuksen lehdistötiedote on enemmän kuin pelkkä lukujen kokoelma. Se on vahva muistutus siitä, että planeetan ilmasto on muutoksessa ja seuraukset tulevat yhä näkyvämmiksi. 1,5 °C:n kynnyksarvon jatkuva ylittäminen, ennennäkemätön merijään menetys ja ennätyselliset meren lämpötilat ovat kaikki oireita lämpenevästä maailmasta. Ne toimivat kehoituksena toimia ja kehottavat meitä nopeuttamaan pyrkimyksiä hillitä ilmastomuutosta, ennen kuin varoituksen kuiskauksista tulee korvia huumaava melu.

SUOMALAINEN TUTKIMUS

Olemme paljon enemmän kuin luulimme:

Maailman väestö uudelleen arvioitiin suomalaisessa tutkimuksessa

Maailman väestön todellisen määrän on pitkään ollut mietitty, herättänyt keskustelua ja huolta. Vuosikymmenten ajan viralliset luvut ovat viitanneet siihen, että maapallolla asuu noin 8 miljardia ihmistä. Suomalaiset tutkijat Josias Láng-Ritter, Marko Keskinen ja Henrikki Tenkanen julkaisivat kuitenkin 18. maaliskuuta 2025 Nature Communications -lehdessä urauurtavan tutkimuksen, joka kyseenalaistaa nämä arviot. Heidän tutkimuksensa paljastaa, että maailman väestö – erityisesti maaseudulla – saattaa olla huomattavasti suurempi kuin aiemmin on oletettu. Tutkimuksen otsikko Globaalit ruudukkopohjaiset väestötiedot aliarvioivat systemaattisesti maaseudun väestön herättää kysymyksiä siitä, kuinka tarkka käsityksemme maailman väestöstä todellisuudessa on.

Tutkimus: Systemaattinen väestötietojen validointi

Tutkimus keskittyy globaaleihin ruudukkopohjaisiin väestötietoihin, joita hallitukset, kansalaisjärjestöt ja tutkijat käyttävät kestävä kehityksen, resurssien jakamisen ja katastrofien hallinnan politiikkojen kehittämiseen. Nämä aineistot, kuten WorldPop, GWP, GRUMP, LandScan ja GHS-POP, kalibroidaan yleensä käyttämällä kaupunkien väestötietoja, koska kaupunkialueita on helpompi seurata ja mitata. Maaseudun väestötietojen tarkkuus on kuitenkin jäänyt suurelta osin tutkimatta – nyt asti.

Suomalainen tutkijaryhmä suoritti systemaattisen validoinnin näistä aineistoista vertaamalla niitä raportoituihin ihmisten siirtotietoihin 307 suuresta patohankkeesta 35 maassa. Nämä hankkeet, jotka usein sisältävät maaseudun väestön siirtämisen, tarjosivat ainutlaatuisen mahdollisuuden arvioida väestön arvioiden tarkkuutta maaseudulla. Tulokset olivat merkittäviä: kaikissa tutkituissa aineistoissa oli huomattavia aliarvioiteja, ja maaseudun väestö aliarvioitiin -53 %:sta -84 %:iin. Jopa tarkin aineisto, WorldPop, aliarvioi maaseudun väestön puolella.

Tutkimuksen tulosten merkitys Näiden tulosten vaikutukset ovat merkittäviä. Jos maaseudun väestöä aliarvioidaan näin suurilla marginaaleilla, se viittaa siihen, että maailman väestö saattaa olla huomattavasti suurempi kuin virallinen 8 miljardin arvio. Vaikka tutkimus ei tarjoa uutta arviota maailman väestöstä, se herättää mahdollisuuden siitä, että todellinen määrä saattaa olla miljardeja suurempi, erityisesti kun otetaan huomioon, että maaseudulla asuu merkittävä osa maailman väestöstä.

Tämä aliarviointi vaikuttaa laajalti. Maaseudun väestöt jäävät usein syrjään palveluiden, resurssien ja päätöksenteon osalta. Jos heidän väestöään aliarvioidaan systemaattisesti, se pahentaa olemassa olevia epätasa-arvoja ja heikentää kestävä kehityksen tavoitteiden

saavuttamista. Esimerkiksi maaseudun väestön aliarviointi voi johtaa riittämättömään resurssien jakamiseen terveydenhuollon, koulutuksen ja infrastruktuurin aloilla, mikä ylläpitää köyhyyden ja alikohityksen kierteitä.

Miksi maaseudun väestö aliarvioidaan?

Tutkimus tunnistaa useita syitä maaseudun väestön aliarviointiin globaaleissa aineistoissa. Ensinnäkin kaupunkialueet ovat helpompia seurata niiden korkean väestötiheyden ja paremman infrastruktuurin ansiosta, mikä tekee niistä ensisijaisen kohteen datankeruulle. Toiseksi maaseudulla ei usein ole hallinnollista kapasiteettia suorittaa tarkkoja väestönlaskentoja, mikä johtaa aukkoihin tiedois-

sa. Kolmanneksi väestöaineistoja luotaessa käytetyt mallit perustuvat yleensä kaupunkien tietoihin, jotka eivät välttämättä sovellu maaseudulle.

Tutkijat korostavat, että maaseudun väestötietojen tarkkuuden parantaminen vaatii monipuolista lähestymistapaa. Tähän kuuluu väestönlaskentojen vahvistaminen, vaihtoehtoisten väestönlaskentamenetelmien (kuten satelliittikuvien ja matkapuhelintietojen) hyödyntäminen sekä väestömallien uudelleen kalibrointi, jotta ne vastaavat paremmin maaseudun todellisuutta.

Laajempi kysymys: Mikä on maailman todellinen väestömäärä?

Tutkimuksen tulokset saavat meidät pohtimaan uudelleen, mitä tiedäm-

me – tai luulemme tietävämme – maailman väestöstä. Jos maaseudun väestöä aliarvioidaan näin suurilla marginaaleilla, herää kysymys: kuinka monta ihmistä maapallolla todella asuu? Vaikka tutkimus ei tarjoa lopullista vastausta, se viittaa siihen, että todellinen väestömäärä saattaa olla huomattavasti suurempi kuin viralliset arviot.

Tämä mahdollisuus vaikuttaa merkittävästi globaaleihin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen, ruokaturvaan ja resurssien hallintaan. Suurempi väestö tarkoittaisi suurempaa resurssien tarvetta, lisääntyneitä painetta ekosysteemeille ja kiihtynyttä kilpailua maasta ja vedestä. Se vaatisi myös globaalien politiikkojen ja strategioiden uudelleenarviointia, jotta ne perustuisivat tarkkoihin tietoihin.

Eteenpäin: Kutsu toimintaan

Suomalainen tutkimus toimii herätyskellona maailman yhteisölle. Se korostaa kiireellistä tarvetta parantaa väestötietojen tarkkuutta, erityisesti maaseudulla, ja varmistaa, että näitä tietoja käytetään oikeudenmukaisten ja kestävien politiikkojen kehittämiseen. Kuten tutkijat korostavat: ”aineistojen aiemmat ja tulevat sovellukset on arvioitava kriittisesti tunnistettujen puutteiden valossa.”

Käytännössä tämä tarkoittaa investointeja parempiin datankeruumenetelmiin, maaseudun väestön huomioimista globaaleissa aineistoissa ja mallien uudelleen kalibrointia, jotta ne vastaavat paremmin maaseudun todellisuutta. Se tarkoittaa myös maaseudun väestön monimuotoisuuden ja monimutkaisuuden tunnistamista, sillä ne jäävät usein sivuun globaaleissa kertomuksissa.

Lopulta tutkimus muistuttaa meitä siitä, että data ei ole vain numeroita – se heijastaa ihmisten elämää, tarpeita ja unelmia. Varmistamalla, että tietomme ovat tarkkoja ja inklusiivisia, voimme luoda maailman, joka on oikeudenmukaisempi, tasa-arvoisempi ja kestävämpi kaikille.

Uudelleenarvioidaan ymmärrystämme maailmasta

Suomalainen tutkimus saa meidät uudelleenarvioimaan ymmärrystämme maailman väestöstä. Se osoittaa, että meitä saattaa olla paljon enemmän kuin luulimme, erityisesti maaseudulla, joka on pitkään jäänyt sivuun ja aliarvioitu. Tämä oivallus vaikuttaa merkittävästi globaaliin politiikkaan, resurssien jakamiseen ja kestävään kehitykseen.

Eteenpäin mentäessä on ratkaisevan tärkeää käsitellä puutteita tiedoissamme ja varmistaa, että maaseudun väestö otetaan huomioon tarkasti. Vasta silloin voimme luoda politiikkoja ja strategioita, jotka todella palvelevat kaikkien ihmisten tarpeita, riippumatta siitä, missä he asuvat. Maailma saattaa olla väkirikkaampi kuin olemme tajunneet, mutta tarkkojen tietojen ja inklusiivisten politiikkojen avulla voimme kohdata haasteen ja rakentaa paremman tulevaisuuden kaikille.

Láng-Ritter, J., Keskinen, M. & Tenkanen, H. Global gridded population datasets systematically underrepresent rural population. *Nat Commun* 16, 2170 (2025). <https://doi.org/10.1038/s41467-025-56906-7>

TALVISOTA

Rauha on tehty raskain ehdoin.

M. m. Kannas, Viipuri, Käkisalmi, Sortavala, Karjalaa Uudenkaupungin rauhan rajaon saakka, Kalastajasaarento ja Hanko luovutettu.

Talvisota loppui 85 vuotta sitten

Tasan 85 vuotta sitten, 13. maaliskuuta 1940, aseet hiljenivät kolmen kuukauden intensiivisten taistelujen jälkeen. Talvisota, sankarillinen taistelu, jossa Suomen pieni armeija kesti neuvostojättiläisen hyökkäyksen, päättyi. Toivo oikeudenmukaisesta rauhasta oli vielä elossa Suomen väestössä, mutta kun rauhan ehdot tulivat tunnetuiksi, kauhun aalto pyyhkäisi maan yli. Suomen liput liehuivat puolitangossa, kansakunta suree.

Tänään, kun katsomme taaksepäin näitä tapahtumia, ne kaikuivat aavemaisesti Ukrainassa meneillään olevan sodan valossa. Konflikti, joka on nyt kymmenkertaistanut talvisodan pituuden. Yhtäläisyydet ovat silmiinpistäviä sekä sotilaallisessa hyökkäyksessä että kansan lannistumattomassa tahdossa puolustaa maataan.

Muistelkaamme tuota kohalokasta päivää palatkaamme maaliskuun 14. päivään 1940, rauhan solmimisen jälkeiseen päivään, ja kuunnelkaamme tuon ajan suomalaisten sanomalehtien ääniä:

”Raskas pilvi on laskeutunut maamme ylle. Rauha, joka on pakotettu meille, rauha, joka

vaatii valtavia uhrauksia. Mutta surun keskellä päättäväisyyttä rakentaa maamme uudelleen.”

”Sotilaamme ovat taistelleet rohkeudella, joka elää sukupolvien ajan. Heidän uhrauksiaan ei saa koskaan unohtaa.”

”Meitä ympäröivästä pimeydestä huolimatta meidän on pidettävä kiinni toivosta. Tulevaisuus kuuluu niille, jotka eivät anna periksi.”

Nämä sanat, jotka on tallennettu 85 vuotta sitten, puhuttelevat meitä vielä tänäkin päivänä. Ne muistuttavat meitä joustavuuden, toivon ja lannistumattoman uskon tärkeydestä oikeudenmukaisuuteen.

Mannerheim kiittää urhoollista armeijansa.

”Olen taistellut monilla taistelukentillä, mutta en ole vielä nähnyt teidänlaisia sotamiehiä.” Ylipäällikön, sotamarsalkka Mannerheimin käskyn 14. maaliskuuta 1940.

Suomen kunniaakkaan armeijan sotilaat! Maamme ja Neuvo-

Talvisodan muistomerkki Hel-singin Kasarmintorilla

sto-Venäjän välille on solmittu rauha, kova rauha, jotka ovat luovuttaneet Neuvostoliitolle melkein jokaisen taistelukentän, jolle olette vuodattaneet verenne kaiken sen puolesta, mitä olette pitäneet rakkaana ja pyhänä. Te ette halunneet sotaa, rakastitte rauhaa, työtä ja edistystä, mutta taistelu pakotettiin teille, ja siinä olette tehneet suuria tekoja, jotka loistavat perinteen sivuilla tulevinä vuosisatoina.

Yli 15 000 teistä, jotka lähtivät ulos, eivät näe kotia enää, ja kuinka moni on niitä, jotka ovat menettäneet työkykynsä ikuisesti. Mutta olet myös antanut raskaita iskuja, ja jos parisatauhatta vihollistasi makaa nyt jäätyneen ajelehtimisen alla tai tuijottaa särkynein silmin tähtitaivastamme, vika ei ole sinun. Et vihannut heitä, et tarkoittanut heille mitään pahaa, noudatit vain sodan ankaraa lakia tappaaksesi tai kuollaksesi. Sotilaat!

Olen taistellut monilla taistelukentillä, mutta en ole vielä nähnyt teidänlaisia sotamiehiä. Olen ylpeä teistä, kuin olisitte omia lapsiani. Yhtä ylpeä pohjoisen tundran miehistä kuin Pohjanmaan laajojen tasankojen pojista, Karjalan metsistä, Savon hymyilevistä seuduista, Hämeen ja Satakunnan rikkaista maataloista, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen koivupeitteisistä laiturista. Olen yhtä ylpeä tehdastyöläisestä ja köyhän mökin pojasta kuin rikkaan miehen panoksesta elämällä ja ruumiilla. Kiitän teitä kaikkia, upseereita, aliupseereita ja miehiä, ja haluan erityisesti korostaa reserviupseerien rohkeutta, heidän omistautumistaan velvollisuuksilleen ja taitoa, jolla he ovat hoitaneet ammattia, joka ei oikeastaan kuulunut heille. Heidän uhrauksensa on myös ollut viime aikoina sodan suurin, mutta se on antanut iloa ja koskaan menettänyt velvollisuudentuntoa. . Kiitän upseereita ja esikuntia heidän taidostaan ja väsymättömästä työstään ja lopuksi kiitän lähimpiä työtovereitani, yleisesikunnan päällikköä ja kenraalipäällikköä, armeijan komentajia sekä joukkojen ja divisioonien päälliköitä, jotka monissa tapauksissa

Oma tykistö Monrepoon maastossa Viipurissa. Viipuri 1940.03.10 SA-KUVA

Kuhmo, huoltoreitti Saunajärvelle. Haavoittuneiden kuljetus. Kuhmo 1940.03.13 SA-KUVA

tekivät mahdottomasta mahdolliseksi. Kiitän Suomen armeijaa kaikkein aseineen, joka on sodan ensimmäisestä päivästä lähtien suorittanut niin kauniita urotekoja jalossa kilpailussa, siitä rohkeudesta, jolla se on hyökännyt moninkertaisesti aseistettua vihollista vastaan, ja siitä sitkeydestä, jolla se on pitänyt kiinni isänmaan jokaisesta osasta. Yli 1 500 venäläisen panssarivaunun ja yli 700 lentokoneen tuhoaminen kertoo sankariteoista, joita usein tekevät yksinäiset miehet.

Ajattelen ilolla ja ylpeydellä Suomen lottia ja heidän panostaan sotaan, uhrautumishalukkuutta ja väsymätöntä työtä eri alueilla, mikä on vapauttanut tuhansia miehiä taistelulinjoille. He ovat rohkaisseet ja tukeneet armeijaa ylhäisellä hengellään, jonka kiitollisuuden ja arvostuksen he ovat täysin saavuttaneet.

Kunniavirkkaa ovat hoitaneet ne tuhannet työläiset, jotka sodan katkerana aikana uskollisesti ja usein vapaaehtoisina ilmapommituksissa ovat seisoneet koneidensa vieressä valmistamassa varusteita armeijan tarpeisiin, ja ne, jotka ovat työskennelleet väsymättä vihollisen tulen alla linnoitustöissä. Kiitän teitä kaikkia isänmaan puolesta. Kaikesta rohkeudesta ja uhrauksista huolimatta hallitus on joutunut tekemään rauhan kovilla ehdoilla, millä on selityksensä. Armeijamme oli pieni, reservit ja kaaderit riittämättömiä. Meillä ei ollut valmiuksia sotaan suurvallan kanssa. Kun urheat sotilaamme puolustivat rajojamme, oli kyse siitä, että yli-inhimillisillä ponnisteluilla hankittiin se, mikä oli rikki, rakennettiin puolustuslinjoja, joita ei ollut olemassa, ja etsittiin apua, jota ei tullut. Kyse oli aseiden ja varusteiden hankkimisesta, ja tämä tapahtui aikana, jolloin jokainen maa valmistautui kuumeisesti myrskyyn, joka nyt pyyhkäisee maailmaa. Tekonne ovat herättäneet ihailua kaikkialla maailmassa, mutta kolmen ja puolen kuukauden sodan jälkeen olemme edelleen yhtä hyviä kuin yksin. Emme ole onnistuneet saamaan rintamallemme muuta ulkomaista apua kuin kaksi ty-

Täydennysjoukot Kuhmon Saunajärvellä. Kuhmo 1940.03.13 SA-KUVA

Tuhoutunut rakennus Viipurin Neitsytniemessä. Viipuri 1940.03.13 SA-KUVA

kistöllä ja ilmalla vahvistettua pataljoonaa, kun taas omamme taistelussa yötä päivää ilman helpotusmahdollisuutta ovat jatkuvasti saaneet hyökkäyksiä uusilta vihollisuudostelmilta, jotka ylittävät fyysisen ja henkisen murtumispisteen.

Kun tämän sodan historia on kirjoitettu, maailma näkee, mitä tekoja olet tehnyt.

Ilman Ruotsin ja länsivaltojen meille antamaa avokätistä ase- ja varusteapua näin pitkä vastarinta olisi ollut mahdotonta meitä vastaan käytettyjä lukemattomia tykkejä, panssari-vaunuja ja lentokoneita vastaan. Valitettavasti länsivaltojen meille antamaa suurta avunlupausta ei ole täytetty sillä, että naapurimme ovat omasta talostaan huolissaan kieltäneet joukoiltaan kulkuoikeuden. Kuusitoista viikkoa kestäneen verisen taistelun jälkeen ilman lepoa päivin ja öin armeijamme seisoo tällä hetkellä voittamattomana vihollista vastaan, joka valtavista tappioista huolimatta on vain kasvanut.

Myöskään kotirintamamme, jossa lukemattomat ilmaiskut ovat levittäneet kuolemaa ja kauhua naisten ja lasten keskuudessa, ei ole epäonnistunut. Palaneet kaupunkimme ja rautatiealueet kylämme kaukana rintaman takana, jopa rajoillamme lännessä, ovat kuvaava todiste siitä, mitä tämä kansa on kestänyt kuluneiden kuukausien aikana. Kohtalomme on vaikea, koska meidän on pakko antautua vieraalle rodulle, jolla on erillainen elämäntapa ja muut moraaliset arvot, maalle, jossa olemme hajottaneet maaseutua vuosisatojen ajan hiessä ja uurrastuksessa. Mutta ryhdymme koviin toimenpiteisiin antaaksemme kodittomille kodittomille kodin ja paremmat elinolot kaikille, ja olemme valmiita, kuten ennenkin, puolustamaan pienempää isänmaata samalla päättäväisyydellä ja tarmokkaasti kuin olemme puolustaneet jakamatonta isänmaatamme.

Meillä on ylpeä tietoisuus siitä, että meillä on historiallinen tehtävä, jota täytämme edelleen, suojella länsimaista sivilisaatiota, joka on ollut perintömme vuosisatojen ajan. Mutta tiedämme

General Öhquist,

Fältmarskalk Mannerheim,

General Österman,

Överbefälhavaren fältmarskalk Mannerheims dagorder den 14 mars 1940.

Soldater av Finlands ärorika armé!

Fred har slutits mellan vårt land och Sovjetryssland. En hård fred, som till Sovjet utlämnar så gott som varje slagfält, på vilket ni ljutit blod för allt vad vi skatta dyrt och heligt. Vi ville ej kriget, vi önskade freden, arbetet och framåtskridandet. Men kampen blev er påtvungen, och i den ha ni utträttat storverk, som för sekler framåt skola stråla på hävdens blad.

Mer än 15,000 av er, som drog ut, komma ej att återse hemmet, och huru många äro ej de, som för alltid förlorat sin arbetsförmåga. Men ni ha även utdelat hårda slag, och om ett par hundratusental av edra fiender nu ligga under den frusna drivan eller med bruslen blick stirra mot vår stjärnhimmel, så är felet därtill icke ert. Ni hatade dem ej, ni ville dem intet ont. Ni följde endast krigets hårda lag att döda eller dö.

Soldater!

Jag har kämpat på många slagfält, men jag har ännu ej sett er lika som krigsmän. Jag är stolt över er, som om ni voro mina egna barn, lika stolt över mannen från tundraerna i norr som över sönerna från Österbottnens vida slätter, Karelen skogar, Savolax leande bygder, Tavastlands och Satakundas rika gårdar, Nylands och Egentliga Finlands björksusade hagar. Jag är lika stolt över fabriksarbetaren och den fatiga stugans son som över den rike mannens insats av liv och lem.

Jag tackar eder alla officerare, underbefäl och manskap men jag vill särskilt framhålla reserofficerarnas mod, deras pliktuppfyllelse och den skicklighet, med vilken de skött sitt yrke, som egentligen ej var deras. Också ha deras offer procentuellt utgjort krigets största, men de ha givits med glädje och aldrig svikande plikt känsla.

Jag tackar officerarna i staberna för skicklighet och outtröttligt arbete, och sist tackar jag mina närmaste medarbetare generalstabschefen och generalkvartermästaren, armébefälhavare samt

kär- och divisionschefer, som i många fall gjort det omöjliga möjligt.

Jag tackar Finlands armé med alla dess vapenlag, som med ädel tävlan utfört så vackra bragder från krigets första dag för den djärvhets, med vilken de gått till anfall mot en mängfalt överlägsen men delvis med okända vapen väpnad fiende och för den seghet, med vilken de hakat sig fast vid varje bit av fosterjorden.

Förstörandet av mer än 1,500 ryska tanks och över 700 flygmaskiner tala om hjälteedad som ofta utförts av ensamma män.

Med glädje och stolthet tänker jag på Finlands lotter och deras insats i kriget. Deras offervilja och oförtrutna arbete på olika områden, vilket frigjort tusentals män till stridelinjerna. De ha i sin upphöjda anda sporrat och stött armén, vars tacksamhet och uppskattning de till fullo förtjänat.

En bederspost ha de tusentals arbetare beklätt, vilka under kriget bittra tid troget och ofta som frivilliga under flyganfall stått vid sina maskiner, förfärdigande material för arméns behov, samt de vilka olöftrudet under fiendens eld arbetat i befäsningsarbeten.

Jag tackar eder alla å fosterlandets vägnar.

Trots allt mod och all offervilighet har regeringen nödgats göra fred på hårda villkor, vilket dock har sin förläring.

Vår armé var liten, reserver och kndrar otillräckliga. Vi voro ej rustade för ett krig med en stormakt. Medan våra tappra soldater försvarade våra gränser, gällde det att med övermänniska ansträngningar anskaffa det som brast, att bygga upp de försvarslinjer som ej funnos, att söka den hjälp som ej kom. Det gällde att skaffa vapen och utrustning, och det i en tid, då vart land med febril iver rustade sig mot den storm, som nu sveper över världen.

Edra bragder ha väckt beundran ute i världen, men efter tre och en halv månads strid stå vi fortfarande så gott som ensamma. Vi ha ej lyckats få annan utländsk hjälp än två med artilleri och flyg förstärkta bataljoner till

vår front, medan våra egna i kamp dag och natt utan möjlighet till avlösning fått taga emot ständigt nya fiendeformationer angrepp till långt över den fysiska och psykiska bristningsgränsen.

När en gång detta krigs historia skrives, skall världen se vilka bragder ni utfört.

Utän den generösa hjälpen i vapen och utrustning Sverige och västmakterna givit oss, har ett så långt motstånd som vårt varit omöjligt gentemot de oräkneliga kanoner, tanks och flygmaskiner, som satts in emot oss. Tyvärr ha de otörartade löften om hjälp från västmakterna, som givits oss, ej kunnat fullföljas genom att våra grannar i omsorg om eget hus förvägrat deras trupper rätt till genomfart.

Efter sexton veckors blodiga strider utan vila dag eller natt står i denna stund vår armé obeseegrad mot en fiende, som de enorma förlusterna till trots endast vuxit i antal.

Vår hemmafront, där otaliga flygangrepp spritt död och fasa bland kvinnor och barn, har ej heller svikit. Våra brända städer och i ruiner lagda byar långt bakom fronten, ja ända till våra gränser i väster, ge talande bevis på vad detta folk fått utstå under de månader som gått.

Vårt öde är svårt, då vi nödgas utlämna åt en främmande ras med annan livsåskådning och andra moraliska värden land, där vi under sekler i svett och möda brutit bygd. Men vi skola taga hårda tag för att inom det som återstår skänka ett hem åt dem, som blivit hemlösa, och bättre existensvillkor för alla. Och vi skola som förr vara lärda att försvara det mindre fäderneslandet med samma beslutsamhet och kraft, med vilken vi försvarat vårt odelade fosterland.

Vi ha det stolta medvetandet att ha en historisk mission, som vi fortfarande lylla: att skydda den västerländska civilisationen, som sedan sekler varit vår arvede. Men vi veta också, att vi till sista penningen ha betalat den skuld, i vilken vi stått till västerlandet.

MANNERHEIM.

myös, että olemme maksaneet viimeistä penniä myöten sen velan, jossa olemme olleet lännelle.

Mannerheim.

Käkisalmen Sanomat 14.3.1940

Käkisalmi jäi rauhassa Neuvostoliiton puolelle. Lehden katkeruus ei tunne rajoja mutta on täysin ymmärrettävä

Rauha, käsittämätön rauha...

Rauha, jonka edessä seisomme mykkinä kuin kuoleman edessä. Jotakin käsittämätöntä, yli tavallisen, rehellisen suomalaisen järjen menevää on tapahtunut.

On kuin maanjäristys kulkisi kautta luomakunnan, maa vaappuisi, hajoaisi. . .

Aivomme takovat: Tämä ei ole totta, tämä ei saa olla totta...

Mutta se on totta.

Kello 3,25 Moskova julistaa voittonsa englanniksi ja vihdoon klo 4 sama saatanallinen ääni, jonka olemme viimeisen kolmen ja puolen kuukauden aikana joka päivä kuulleet julistavan valhetta ja parjausta, irvokasta ja veristä uhkailua meille, lukee rauhansopimuksen tekstiin suomen kielellä. On kuin maanjäristys kulkisi kautta luomakunnan, maa vaappuisi, hajoaisi. . .

Mutta sen me käsittämme, että miljoonista suomalaisista sieluista ja sydämistä nousee katkera kirous, miljoonat suomalaiset vannovat valan hammasta purren ja käsi nyrkissä... Sana rauha on menettänyt kaikesta sen kauniin ja ihanan kaiun, mikä sillä joskus on ollut. Se merkitsee tästä lähtien vääryyden ja raakuuden sinetöimistä, jotain iljettävää, jota ei voi käsin koskea, eikä aivoin ajatella. . .

Ikkunan takaa pimennysverhojen raoista alkaa kuulua päivän sarastus maaliskuun 13. päivän v. 1840 j. Kr. itsenäisen Suomen toisen sodan päättymisen päivää...

Kello 11 lakkaavat tykit jyrisevästä ja joukot alkavat vetäytyä...

Tasan kello 11 pysähtyy myös toimituksen seinäkello, joka on

KÄKISALMEN SANOMAT

No 23 Torstaina maaliskuun 14 pñä 1940 No 2

Rauha on tehty raskain ehdoin.

M. m. Kannas, Viipuri, Käkisalmi, Sortavala, Karjalaa Uudenkaupungin rauhan rajaan saakka, Kalastajasaarento ja Hanko luovutettu.

Taistelut päättyivät eilen kello 11. Joukkomme vetäytyvät uudelle rajalle.

Tiihtalain maaliskuun 12 pñä allekirjoitettiin Moskovan Suomen ja Neuvostoliiton kesken rauhansopimus, jossa Suomi luovuttaa Neuvostoliitolle mm. Viipurin, Käkisalmen ja Sortavalan kaupungit, Karjalaa Kannaksen kokonaisuudessaan, osan Laatokan-Karjalasta, erittäin aluetta Kuusamosta, Suomenlahden saaria ja Petsamosta Kalastajasaarenton saaret sekä osan Neuvostoliitolle 30 vuodeksi Hangon kaupungin ja niiden sekä sen läheisiä saaria laivastotukikohdaksi. Uusi rajalinja kaakossa on suunnilleen sama kuin Uudenkaupungin rauhassa aikoinaan sovittu raja.

Aiempana julkaisemme rauhansopimuksen tekstin sellaisena kuin se luettiin Moskovan radion äänen välityksellä yönä kello 4. Tämä venäläisten suorittama käännös on kumpeli ja ehkä epäilys, mutta kun meillä ei ole ollut mahdollisuutta saada sopimuksen tarkkaa suomalaista tekstiä, pidämme parempana julkaita alla olevan, koska se kuitenkin pöytäkirjan mukainen paikkansa. Määrittäen Petsamon aluetta koskevat sopimuksen kohdat tulee huomauttaa, että ne ovat samat kuin vuorokauden rauhansopimuksessa.

Tiihtalain presidentti tehoi puolesta, joka haluttiin lopettaa maamme siviili sotatilat ja tehdä laeja, ruuhkainen kunnatkin siviilit. Olen valvottu, että kunnatkin tuotavain ja muutamien kaupunkien sekä muutamien rautatie rautatie-

Suomalaisen Neuvostovastustajan Liiton korkeimman neuvoston puolesta tehty puolesta ja Suomen rauhansopimus:

Suomalaisen Neuvostovastustajan Liiton korkeimman neuvoston puolesta tehty puolesta ja Suomen rauhansopimus:

Sotamarsalkka Mannerheimin päiväkäsky Suomen armeijalle 14.3.1940.

Sotamarsalkka Mannerheim on antanut maaliskuun 14 päivän v. 1940 seuraavan päiväkäskyn:

Suomen kunniakkain armeijan sotilaita.

Rauha on solmittu maamme ja Neuvosto-Venäjän välillä, ankara rauha, joka on Neuvosto-Venäjälle luovutettuihin melkein jokaisiin taistelukuntiin, millä te olette vuodattaneet vertaanne kaiken sen puolesta, mitä me pidämme kalliina ja pyhäksi.

Te ette ole tahtoneet sotaa, te rakastitte rauhaa, työtä ja köhitystä, mutta teidät pakotettiin taisteluun, jossa olette tehneet suurtyötä, tekoja, jotka olivat vuosikymmenten historian lehdillä. Yli 15000 miestä, jotka lähditte kunnille, ei enää ole kotonaan, ja kukaan muu ei osannut ainakaan menettäneet työkykynsä.

Mutta te olette syyt jatkaneet kovia kuluja ja kun syy perustettavissa vihollistensa leikkiä kansansa ja tuottanut siviiliväestöön kateen tähtäilyvalloinnia, ei syy ole heidän. Te ette heittäneet vihanneet, te ette tahtoneet heille rauhaa, vaan soositte sodan ankaraa lakia: tappaa tai kuolla itse.

Sotilaat!

Olette taistellut monilla tunteilla, mutta on vielä aikaa viertäminen sotareita. Olen ylipäätään kuin olette omia lapsiani, yhä ylipäätään taistellut miehenä.

(Jatko 4 sivulla.)

PÄIVÄN SANA

RAUHA. YHÄRTÄINÄ ja järkyttävänä levisi eilen maassamme tieto, että Moskova oli solmittu rauha Neuvostoliiton vastaisena yönä Suomen ja Neuvostoliiton välillä. Eilen kello 11 lopetettiin sotatoimet. Sota on päättynyt.

Tämän tiedon pitäisi saada heijotusta ja hermostusta kaikkien mielen, mutta sillä lailla se ei ole niin aivanlaista. Rauha tosin on, mutta millainen rauha? Karjalaa, Kannasta, Viipurin, Käkisalmen, Sortavalan, Suojärven, Hangon luovutetaan Venäjälle ja Suomen raja tulee kulkemaan suunnilleen v. 1721 solmittu Uudenkaupungin rauhansopimuksen rauhansopimuksen rajoja.

Istu, jonka olemme saaneet, on tyrmistyttävää rauhaa. Ajatus ei tahdo mitenkään tulla uskomman todoksi todetun solmittu rauhan ras-

tella Moskovan rauhaa tuntemattomia pistotia pevaanant: kerran on koittava heik... Me emme voi emmekä tahdo kieltäytyä siitä käsitteistä ja sen ehdotusta oikeudesta, koska se olisi omaa sisimpämme kieltämistä. Me alistamme syyt - niin on lämpen ollut alkuvuonnaikin palkko heidät idän massojen edessä - mutta aina on läsnä nousut jälleen ja ottanut omansa takaisin. Niin tulee tapahtuman nykyin.

Me alistamme syyt välttämättömän pakon, väkivalian ja oikeudettomuuden edessä, mutta Suomen kansaa ei ole vielä maserrettu eikä sitä idän valloituksen koskaan mu-seera.

Me soositamme herran (Jälleen - ja sitten on Karjalaa Kannas taas meidän. Uudenkaupungin rauhansopimuksen rajat on tulit pyryttiä etä fide Moskovan rauhansopimuksen rajat, sillä lähtötyöskästä, oveltyä, tulle ja kusemalla paikasta luovutettu suomalaisen moos ei riittänyt sortajien kanna siviilit

Pöytäkirja kuin Pohjanmaan läänin, Karjalaa, Suomen maisten, Suomen kumpujen, Hämeen ja Satakunnan viljavien väinöitten, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen lauseltun lehtojen puolesta. Olen ylipäätään ylipäätään, jonka tarjota löyhän majan poika siinä kuin rikasikin.

Kiitän teitä kaikilla, upseereilla, aliupseereilla ja miehistöllä, mutta tahdon erikokoisesti painottaa reserviupseerien uhrautavaa uljautta, heidän valvonnantuntuuksiaan ja elävyyttä, sillä he ovat käyttäneet tahtiaan, joka ei aikanaan ollut heidän. Niinpä heidän uhrauksien osien prosentoinnillaan sodan kulkua, mutta se on annettu ilolla ja horjumattomalla vetoilisuudentunolla.

Kiitän upseereita eduskunnassa heidän taivavasta ja usomattomasta työstään ja lopuksi kiitän lähimpää apulaisiä yliaikansa päällikköä ja päällikköä, armeijan päällikköä, armeijakuntien päällikköä ja divisioiden komentajia, jotka usein ovat tehneet mahdottomasta mahdollisen.

Kiitän Suomen armeijaa kaikkein usajaisineen, jotka

(Jatko 4 sivulla.)

tuotu tänne Parikkalaan Käki-salmesta.

Ulkomaisten sanoma-lehtien näkemykset rauhansopimuksesta.

Jälleen kerran pieni, rauhaa rakastava kansa on epäonnistunut, koska se ei ole saanut tukea vahvoilta demokraattisilta naapureiltaan.

Yhteenveto kansainvälisistä reaktioista julkaistiin Jakobstads Tidning:ssä 14.3.1940.

Suomi on osoittanut sodan historiassa harvinaista rohkeutta.

Lontoo, 13. heinäkuuta 2019 / PRNews Rauhanehtojen koko sisältö tuli Lontoossa tunnetuksi niin myöhään, että päivän aamulehtien täytyi luottaa vain ensimmäisiin tietoihin, jotka jo osoittivat, että ehdot olivat äärimmäisen ankarat.

The Times kirjoittaa: Viikon kestäneiden tiukkojen neuvottelujen jälkeen suomalaiset delegaatit näyttävät luopuneen toivosta saada Venäjä vähentämään vaatimuksiaan edes jossain määrin. Suomi itse on lähimpänä sitä, missä määrin edellytykset maan vapaudelle ja turvallisuudelle ovat olemassa. Olisi ennen aikaista tehdä tässä vaiheessa pidemmälle meneviä johtopäätöksiä. Tärkeää on, että päätös tehtiin täysin tietoisena liittoutuneiden aikeista. Suomalaiset ovat alusta asti täyttäneet suuremmoisesti kaikki avun, eli englantilais-ranskalaisen avun, saamisen edellytykset osoittamalla tahtoa ja voimaa puolustaa itseään. Toinen ehto oli Skandinavian valtioiden osallistuminen, mutta tätä osallistumista ei ole saavutettu. Britanniassa rauhanraportit näyttävät vahvistavan maata sen päättävissä vapauttaa Eurooppa natsismista, joka on kaikkien sivilisaatiota nyt uhkaavien vaarojen alkuperä.

Timesin sotilastoimittaja huomauttaa, että venäläiset eivät voi mitenkään osoittaa, että he olisivat saavuttaneet mitään ratkaisevaa aseiden avulla. Rauhansopimuksen allekirjoittami-

nen ei johtunut mistään Suomen armeijaa kohdanneesta katastrofista. Päinvastoin, onnistunut vastarinta antoi Moskovan suomalaisille delegaateille mahdollisuuden pohtia sodan jatkamisen hyviä ja huonoja puolia. Puolustus ei ole hidastunut, eikä venäläisten eteneminen ole nopeuttunut. Sotilaallisesta näkökulmasta katsottuna puna-armeija ei suinkaan ole saanut ratkaisevaa otetta. Näissä olosuhteissa Suomen hallituksen ei tarvitse niinkään huolehtia nykyisestä sotilaallisesta tilanteesta, joka ei missään tapauksessa ole toivoton, vaan tulevaisuudennäkymistä. Osoituksena sotilaallisesta urheudesta ja urheudesta, jotka ovat harvinaisia sodan historiassa, Suomella on täysi oikeus tehdä oma päätöksensä, jota kenelläkään ei ole oikeutta arvostella. Daily Telegraph kirjoittaa: Iso-Britannia on osoittanut ystävyytensä Suomelle tarjoamalla äärimmäisen raskaan taakan lähettämällä joukkoja Suomeen keskellä sotaa Saksaa vastaan.

News Cronichle uskoo, että suomalaisilla on ainakin katkera tyytyväisyys siitä, että he ovat pakottaneet Neuvostoliiton maksamaan hirvittävän hinnan holtittomasta hyökkäyksestään. Ei saa koskaan unohtaa, lehti jatkaa, että rauhanneuvottelut syntyivät hyökkääjän aloitteesta ja että se johtui siitä, että hyökkääjä pelkäsi sodan jatkumisen seurauksia. Daily Express huomauttaa, että Kansainliiton sopi-

muksen mukaan brittiläisillä ja ranskalaisilla joukoilla ei olisi ollut oikeutta marssia Ruotsin alueen läpi ilman Ruotsin hallituksen lupaa.

Pieni kansa on ikuistanut tulisella kirjoituksella tarinan kuolemattomasta sankaruudesta.

Evening Standard kirjoittaa, että suomalaiset neuvottelijat ovat joutuneet hyväksymään kovan rauhan. Pieni kansa on ikuistanut tulisella kirjoituksella tarinan kuolemattomasta sankaruudesta.

Kansakunta, joka on ristiinnaulittu sankaruudestaan ja urheudesta huolimatta.

Pariisi, 13. heinäkuuta 2019 (GLOBE NEWS Petit Paris e n kirjoittaa: Heti puolenyön jälkeen Venäjän radio ilmoitti, että rauha oli solmittu. Uhraus on tehty. Ranska ja Englanti ovat viime vuoteen asti tukeneet Suomea sekä aineellisesti että moraalisesti. Kun maa lopulta teki sopimuksen naapurinsa kanssa, se ei riistä kunniaa kansakunnalta, joka sankaruudestaan ja urheudesta huolimatta on ristiinnaulittu.

Naapureiden tuen puuttuessa vapautta rakastava kansa on epäonnistunut.

New York, 13. heinäkuuta 2019 /PRNewswire/ New York Herald Tribune kirjoittaa muun

muassa seuraavaa: Jälleen kerran pieni vapautta rakastava kansa on epäonnistunut, koska se ei ole saanut tukea ympäröiviltä vahvoilta demokraattisilta naapureiltaan. Mutta Amerikalla ei ole oikeutta heittää kiiviä muita demokratioita kohti. Kongressin osoittama hitaus ja laajojen piirien epäröinti ottaa pienimpiäkään riskejä tuskin ovat auttaneet taistelurintamaa.

Armoton valokeila Ruotsiin.

Kööpenhamina, 13: Tietyllä varmuudella voidaan olettaa, että Neuvostoliitto teki aloitteen Suomen ja Venäjän välisissä neuvotteluissa ja että ne saatiin aikaan Ruotsin välityksellä. Ruotsin hallitusten ja ilmeisesti myös Norjan hallitusten motiivit nostetaan armottomasti valokeilaan, ja tämä tutkimus saadaan päätökseen vasta, kun jokainen nurkka niiden mahdollisista vaikutuksista Suomen, Pohjoismaiden ja Euroopan kohtaloon on paljastettu.

Ruotsissa puhutaan nyt puolustusliitosta.

Tukholma, 13. lokakuuta 2019 (IANS) Svenska Dagbladet kirjoittaa otsikon ”Puolustusliitto Suomen kanssa” alla muun muassa: Suomi on paennut holokaustia, mutta mitä voidaan sanoa hinnasta, tiukoista ehdoista niin monien voittojen ja niin suuren kallisarvoisen verenvuodatuksen jälkeen? Ei pidä sanoa, että rauha on saavutettu turhaan. Kaikki on katoavaa, eikä vähiten sopimukset ja rauha. Lyhyelläkin aikavälillä ajatus siitä, että aivan kuten Hitlerin hyökkäys Puolaan aiheutti Stalinin hyökkäyksen Suomeen, Suomen sodan lopputuloksen pitäisi nyt solmitusta rauhasta riippumatta riippua suurvaltasodan lopputuloksesta. Ruotsin osalta Ruotsin kansassa herännyt kansallinen ja moraalinen energia on koottava ja keskitettävä poliittiseen toimintaan. Meidän on taattava raskas rauha, jonka Suomi on solminut puolustusliittoutumalla Suomen kanssa. Tähän puolustusliittoon tulisi kuulua myös Norja.n.

Tyrni – Maailman terveellisin marja

Tyrni, tuo Pohjolan karuilla rannoilla kasvava piikikäs pensas, on todellinen luonnon oma superfood. Vaikka se ei ole yhtä suosittu kuin monet muut kotimaiset marjat, se on varsinainen vitamiinipommi, jonka terveysvaikutukset ovat hämmästyttäviä.

Tyrnin historia juontaa juurensa kauas Aasiaan, missä sitä on pitkään pidetty arvokkaana lääkekasvina. Vaikka tyrniä syödään Suomessa määrällisesti vähän, se

on hiljalleen vakiinnuttanut asemansa yhtenä terveellisimmistä marjoista maailmassa.

Piikikäs mutta hyödyllinen Tyrni (*Hippophae rhamnoides*) on kotoisin Aasiasta, ja se on ollut tärkeä osa perinteistä lääketiedettä Kiinassa ja Venäjällä. Suomessa tyrni kasvaa luonnonvaraisena lähinnä Pohjanlahden rannikoilla, missä se kukoistaa kivikkoisilla ja aurinkoisilla alueilla. Tyrni on kaksikotinen kasvi, eli hede- ja emikukat sijaitsevat eri yksilöissä, mikä tarkoittaa, että marjoja tuottavien pensaiden läheisyydessä on oltava hedepensaita pölytyksen onnistumiseksi.

Tyrni on sitkeä ja vaatii runsaasti valoa kasvaakseen, mutta se ei ole vaativa ravinteiden

suhteen. Sen juurinytyissä elävät bakteerit sitovat ilmasta typpeä, mikä auttaa pensasta selviytymään karuissa olosuhteissa. Tämä tekee tyrnistä erinomaisen kasvin muun muassa eroosioherkkien rinteiden maaperän sitomiseen.

Tyrnin ravintoarvot – Todellinen Terveyspommi

Tyrni on tunnettu erityisen korkeasta C-vitamiinipitoisuudestaan. Sadasta grammasta tyrniä saa jopa 10-20 appelsiinin verran C-vitamiinia, mikä tekee siitä yhden tehokkaimmista C-vitamiinin lähteistä. Tyrnin terveyshyödyt eivät kuitenkaan rajoitu vain tähän; se sisältää myös runsaasti monitydyttymättömiä rasvahappoja, jotka ovat elintärkeitä

sydämen ja verisuoniston hyvinvoinnille.

Tyrniöljy, joka saadaan marjan siemenistä ja kuorista, on erityisen ravitsevaa. Se sisältää runsaasti E-vitamiinia, joka on tärkeä antioksidantti. Tyrniöljyn on todettu alentavan sekä kokonaiskolesterolia että LDL-kolesterolia, mikä tekee siitä hyvän lisänsydänterveyttä edistävään ruokavaliioon. Lisäksi tyrnissä on monipuolinen vitamiinivalikoima, mukaan lukien A- ja B-ryhmän vitamiineja, sekä mineraaleja kuten kaliumia, magnesiumia ja rautaa.

Tyrni ruokapöydässä – Monipuoliset käyttötavat

Vaikka tyrnimarjat tunnetaan

terveysvaikutuksistaan, niiden käyttö kotikeittiössä on edelleen melko vähäistä. Tyrnin kirpeä maku voi olla haastava monelle, mutta oikein käsiteltynä siitä saa monipuolisen raaka-aineen niin makeisiin kuin suolaisiin ruokiin. Perinteisin tapa käyttää tyrniä on puristaa siitä mehua, mutta myös kuoret ja siemenet kannattaa hyödyntää. Kuoret sisältävät runsaasti kuitua, ja jäljelle jäänyt osa mehustamisen jälkeen voidaan sekoittaa esimerkiksi leipätaikinaan tai puuroon.

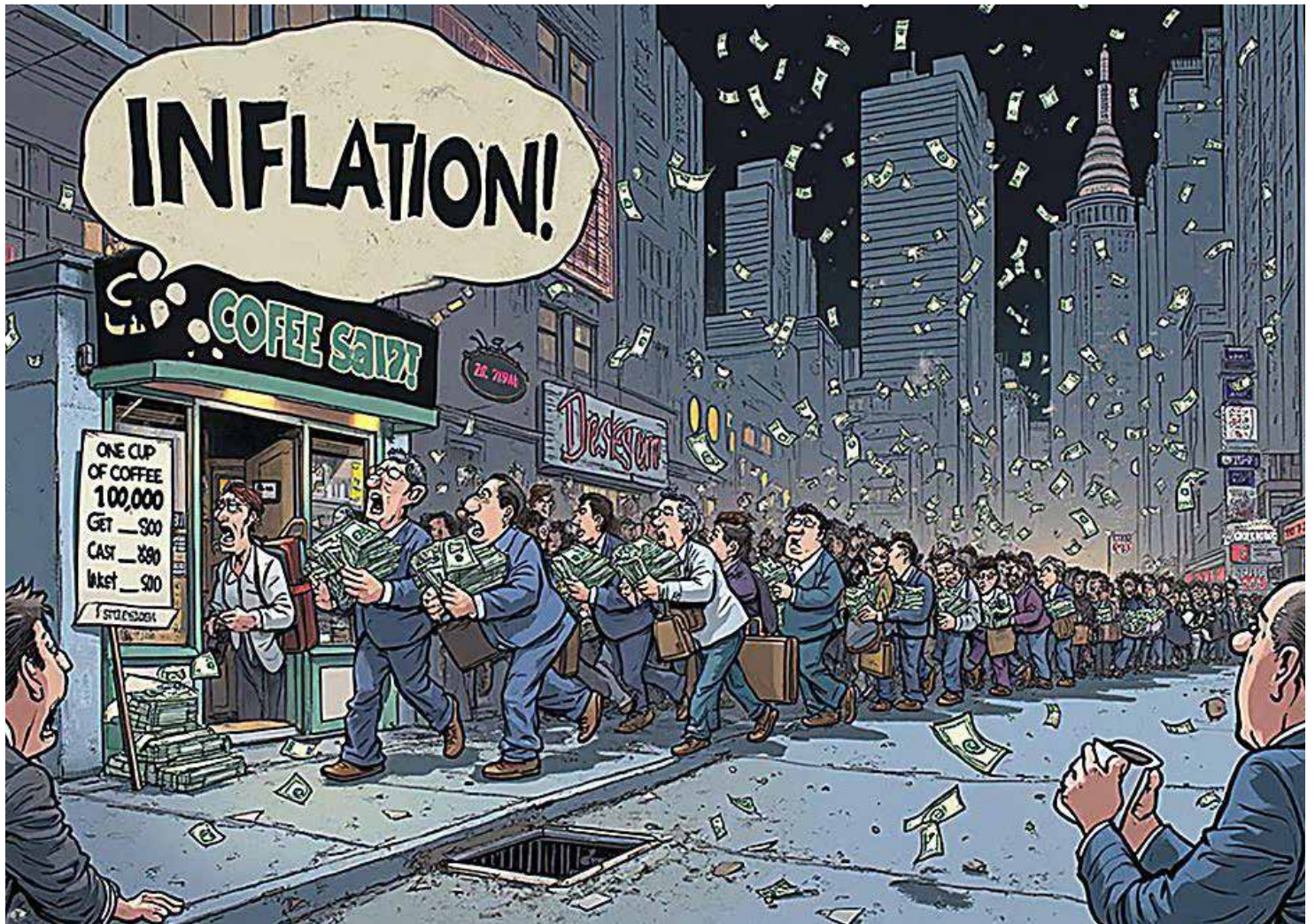
Tyrnin kirpeä maku sopii erinomaisesti yhteen makeiden hedelmien, kuten omenan tai persikan kanssa. Sitä voi käyttää hillojen ja marmeladien valmistukseen, tai sekoittaa smoothieihin tuomaan lisäpotkua. Lisäksi tyrnistä valmistettu jauhe on helppo lisätä välipaloihin, jogurteihin tai pirtelöihin tuomaan ravintoaineita päivän mittaan. Erityisesti riistaruoalien kanssa tyrni on erinomainen makupari, ja sen voimakas aromi täydentää hyvin täyteläisiä makuja.

Tyrnin ainutlaatuisuus

Vaikka tyrniä ei syödä suuria määriä, sen vaikutus terveyteen on merkittävä. Tyrnin marjojen ravinteet kehittyvät pitkän kasvukauden aikana, mikä tekee niistä erityisen arvokkaita. Tyrnin C-vitamiini- ja antioksidanttipitoisuus tekevät siitä marjan, joka ei ole vain herkullinen lisä ruokavalioon, vaan myös todellinen terveyspommi. Maailman terveellisin marja – titteli, joka on tyrnille ansaittu.

Vaikka tyrnin poimiminen ja käyttö saattaa vaatia hieman enemmän vaivannäköä kuin muiden marjojen, sen hyödyt ovat vaivan arvoisia. Se on marja, joka tarjoaa paljon enemmän kuin pelkän suupalan – se on luonnon oma apteekki, täynnä voimaa ja vitamiinisuutta, joka auttaa ylläpitämään terveyttä ja hyvinvointia. Olipa se sitten osana aamupalaa, välipalaa tai illallista, tyrni on marja, joka ansaitsee paikkansa ruokapöydässäsi.

Inflaation piruetit: Kottikärryllä rahaa kauppaan ja kahvi hulluun hintaan

Eräänä lauantaiamuna, auringon paistaessa lempeästi verhojen läpi, päätän ostaa kupin kahvia paikallisesta kahvilasta. En ole kahvin tuntija, mutta jotain juuri jauhetun kahvin tuoksusta on vaikea vastustaa. Käsi taskussa kurottaudun lompakkooni, mutta sen sijaan, että tarttuaisin vain pariin laskuun, löydän peukalokartan asuinalueesta. Olen piirtänyt kartalle reitin, joka vie minut kotoa, pankin ohi hakemaan kottikärryt täynnä rahaa ja edelleen kahvilaan.

On helppo ihmetellä, miten maailma muuttuu, mutta juuri tänä aamuna inflaatio on val-

lannut minut. Katson ulos ikkunasta ja näen naapureiden kamppailevan ajaakseen omat kottikärrynsä lähikauppaan. Se on näky, joka voisi kuulua absurdiin näytelmään, mutta se on todellisuutta.

Kuppi kahvia kuukauden palkan hinnalla?

Olemme kaikki kuulleet tarinoita siitä, kuinka paljon kuppi kahvia maksaa joissakin huippuluokan paikoissa. Mutta Andien eksoottiset kahvipavut tai kultahiutalet eivät nosta hintaa. Ei, se on yksinkertaisesti raha, joka menettää arvonsa nopeammin kuin jäätelö sulaa auringossa. Mu-

istan keskustelun, jonka kävin ystäväni kanssa, joka vieraili Zimbabwea maan inflaatiohuipun aikana. Hän kertoi minulle, kuinka hän maksoi useita miljardeja Zimbabwen dollareita yhdestä kupista kahvia. Se on kuin pyytäisi jotakuta käymään kauppa Monopoly-rahoilla - vaikka nämä setelit olivat itse asiassa oikeaa rahaa ja kahvinhimo oli hyvin todellinen.

Unkari 40-luvulla: inflaatioennätys

Mutta mikään ei voita inflaatiota Unkarissa 1940-luvulla. Tuolloin ihmiset elivät aikana, jolloin setelien numerot alkoi-

vat näyttää puhelinumeroilta eikä rahalta. Vuonna 1946, toisen maailmansodan kaoksen keskellä, hinnat nousivat niin nopeasti, että niiden seuraaminen oli lähes mahdotonta. Kaikkien tavaroiden hinnat kaksinkertaistuivat 14 tunnin välein. Jos ostit kupin kahvia aamulla ja odotit iltapäivään juomaan sitä, hinta olisi voinut kaksinkertaistua. Ja ei, en liioittele. Itse asiassa he lopulta lanseerasivat setelin, 100 kvadriljoonaa rahaa, epätoivoisena toimenpiteenä tilanteen ratkaisemiseksi.

Yritä arvioida, kuinka korkea inflaatio oli Unkarissa täl-

lä hetkellä. 100%? 1000%? Vielä korkeampi? Ok, anna minun kertoa sinulle! Heinäkuussa 1946 inflaatio oli 41.900.000.000.000.000.

Kuvittele, että kävelet kauppaan ja luovutat setelin, jossa on niin monta nollaa, että voit tuskin laskea niitä, ostaaksesi leivän. Se on melkein koomista, mutta niille, jotka asuivat siinä, se oli painajainen. Rahan arvo alittui niin paljon, että ihmisten oli luotettava johonkin muuhun. Unkarissa pengön käyttö lopetettiin loppulta ja forintit vaihdettiin, ja sen myötä talous vakiintui.

Mikä oikeastaan ajaa inflaatiota?

Mutta mikä ajaa inflaatiota? Miksi siirrymme kahvin ostamisesta parilla kolikolla kottikärryjen tarpeeseen perushyödykkeiden ostamiseen? Tekijöitä on useita, mutta ehkä yleisin syyllinen on liikkeessä oleva liiallinen rahamäärä. Kun keskuspankit painavat enemmän rahaa kuin taloudessa tarvitaan, tämä raha menettää arvonsa. Kuvittele, että olet markkinoilla, joilla kaikilla on tuhat omenaa myytävänä, mutta on vain yksi ostaja. Mitä tapahtuu omenoiden hinnalle? Ne putoavat, koska niitä on liikaa. Sama tapahtuu rahan kanssa – kun sitä on liikaa, sen arvo laskee.

Toinen syy on kustannusve-toinen inflaatio, jossa tavaroiden ja palveluiden tuottaminen tulee kalliimmaksi. Kun hyödykkeiden hinnat, palkat ja muut tuotantokustannukset nousevat, nämä kustannukset siirretään kuluttajille, mikä nostaa hintoja. Ja kuten me kaikki tiedämme, kun hinnat nousevat ja palkat eivät pysy samassa tahdissa, me kaikki alamme tuntea sen lompakois-samme.

Kottikärrylogistiikka ja arki Nyt olen taas ovellani, val-

miina menemään ulos kahvikupille. Kottikärryt ovat valmiina, täynnä rahaa, joka on melkein arvotonta, jos odotan liian kauan. Muistelen tarinoita 1920-luvun Saksasta, jossa lapset leikkivät rahanipuilla kuin olisivat legoja. Tai kuinka perheet sytyttivät tulen uuneissaan seteleillä, koska polttopuut olivat kalliimpia kuin raha.

Mutta mitä arvo tarkalleen ottaen on? Se ei ehkä ole kahvi tai raha, vaan kyky luottaa siihen, että rahalla on huomenna sama arvo kuin tänään. Ja siinä, rakkaat lukijani, piilee ehkä kaikkien talouksien suurin haaste – luottamuksen säilyttäminen valuuttaan. Koska kun se katoaa, seisomme kaikki siellä kottikärryillämme, valmiina ostoksille – mutta lompakoilla, jotka tuntuvat tyhjemmiltä kuin koskaan.

Joten tämä mielessä aion vaelttaa alas kahvilaan. Ja samalla kun nautin kupin kahvia, pohdin rahan arvoa sekä historiallisesti että omassa elämässäni. Koska riippumatta siitä, kuinka paljon inflaatio nousee, on yksi asia, joka säilyttää aina arvonsa - hieno tarina jaettavaksi ystävien kanssa, ehkä kupin kahvin tai kahden äärellä, jos minulla on siihen varaa.

Yllä olevassa kuvassa on seteleitä, joiden kokonaisarvo on 150 010 850 000 dollaria. Jos sinulla olisi nämä ja jos ne olisivat Yhdysvaltain dollareita, olisin rikas mies! Mutta valitettavasti nämä dollarit ovat peräisin Zimbabwesta.

Kaikkien aikojen suurin nimellisarvo, unkarilainen seteli vuodelta 1946, nimellisarvo 100.000.000.000.000.000 pengő. Kuva Wikipedia Commonsista, public domain.

Pirttikylän kirkkotorppa: ajaton katsaus Suomen menneisyyteen

Hiljaisella metsäaukealla Velkmossissa, noin 10 km:n päässä sijaitsee ainutlaatuinen todistus menneestä ajasta – Pirttikylän kirkkotorppa.

Yhtenä Suomen kolmesta jäljellä olevasta kirkkotorpista tämä historiallinen paikka tarjoaa kiehtovan katsauksen maaseudun elämään yli sata vuotta sitten. Kirkkotorpat perustettiin Suomessa jo 1700-luvulla hankkimaan tuloja kirkolle. Ne sijaitsivat yleensä syrjäisillä alueilla, joilla kirkko omisti suuria metsäalueita. Torppaa hoiti torppari-perhe, joka vastasi

metsän hoidosta ja maksoi vuokraa kirkolle, usein työllääm. Vastineeksi perheelle annettiin oikeus viljellä maata omaan elämäänsä.

Pirttikylän kirkkotorppa on peräisin vuodelta 1752, jolloin paikallinen seurakunta sai 100 hehtaaria metsämaata. Torpparien elämä oli haastavaa, heidän täytyi raivata maata, pilkkoa puita ja hoitaa karjaansa. Vaikeuksista huolimatta he onnistuivat elättämään itsensä ja perustamaan monilapsisen perheen. Nykyään kirkkotorppa on edelleen kauniisti säilynyt esimerkki perinteisestä suomalaisesta maatilasta. 1900-luvun alun päärakennus on huolellisesti kunnostettu alkuperäiseen asuunsa. Sisä-

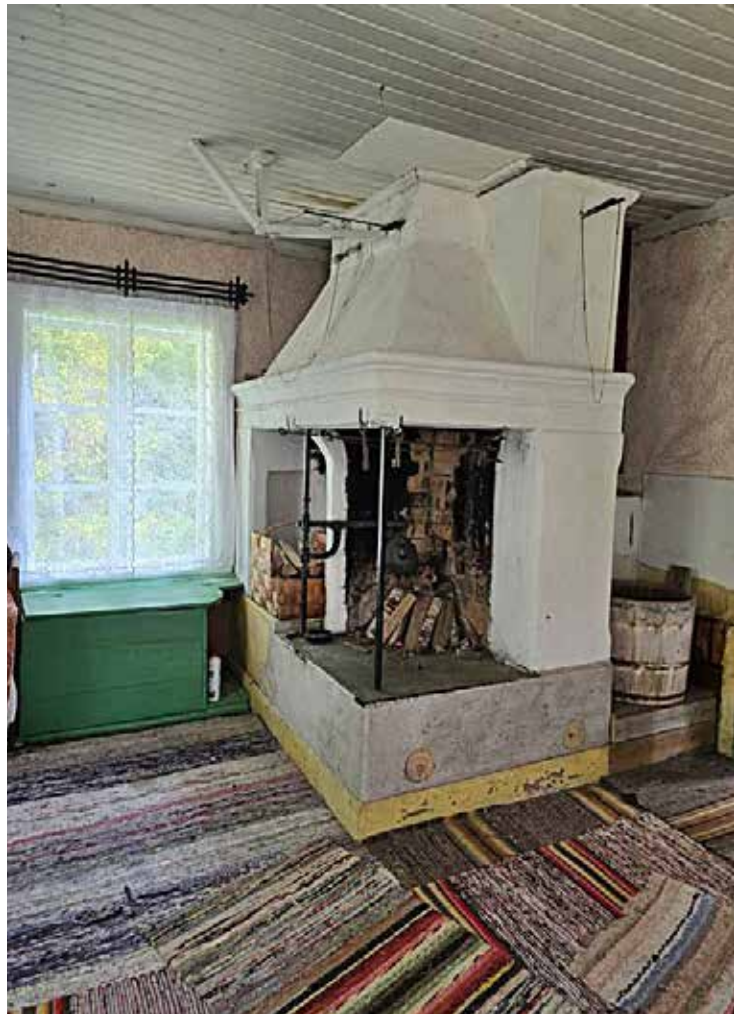
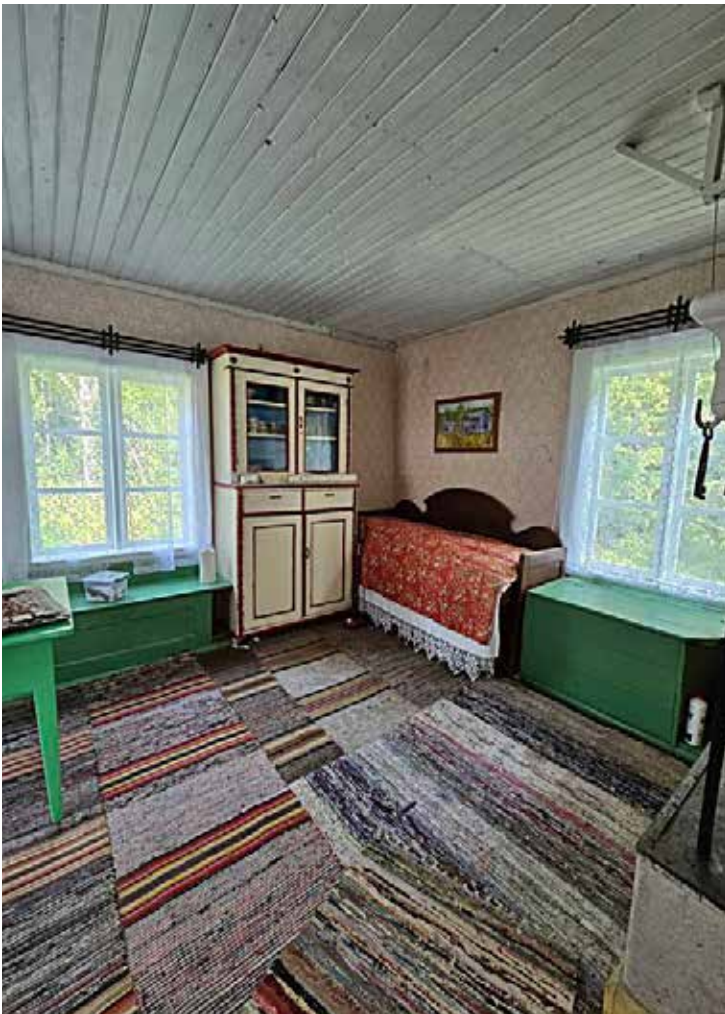
llä vierailijat voivat tutustua aitoihin huonekaluihin ja kodinkoneisiin, jotka kuuluivat aikoinaan vuokralaisperheille.

Torpassa on myös useita maatilarakennuksia, kuten navetta, talli ja vilja-aitta. Yksi Pörtömin kirkon torpan silmiinpistävimmistä piirteistä on sen rauhallinen ja idyllinen ympäristö. Rehevien metsien ja rauhallisten niittyjen ympäröimä paikka tarjoaa rauhallisuuden ja paon tunteen. Vierailijat voivat nauttia rauhallisista kävelyretkistä metsän läpi, tutustua historiallisiin rakennuksiin ja oppia tämän ainutlaatuisen paikan kiehtovasta historiasta.

Viime vuosina Pirttikylän

kirkkotorpasta on tullut suosittu kohde sekä kotimaisille että ulkomaisille vierailijoille.

Paikka on avoinna yleisölle ympäri vuoden ja siellä järjestetään opastettuja kierroksia. Historiallisten kierrosten lisäksi torpassa järjestetään myös useita tapahtumia joka kesä. Vierailu Pörtömin kirkkomökillä on aikamatka yksinkertaisempaan aikaan. Täällä vierailijat voivat kokea Suomen maaseutuelämän näkymät, äänet ja tuoksut sellaisina kuin ne aikoinaan olivat. Se on paikka, jossa menneisyys herää eloon ja jossa kävijät voivat olla yhteydessä tämän kauniin maan rikkaaseen historiaan ja perintöön.

Kalorien rajoittaminen: Pidentääkö se todella elinikäsi?

Viime vuosina kalorirajoitus (CR) on herättänyt kasvavaa kiinnostusta ravitsemuksen, ikääntymisen ja pitkän iän tutkimuksessa.

Ajatus on yksinkertainen: vähentämällä päivittäistä kalorien saantia ilman, että ravintoaineiden saannista tingitään, voisi mahdollisesti pidentää elinikää ja parantaa terveyttä. Mutta mitä tieteellinen näyttö sanoo? Tässä artikkelissa perehdymme kalorirajoituksen mahdollisiin hyötyihin ja siihen, voiko se todella vaikuttaa eliniän pidentymiseen.

Mitä kalorirajoitus tarkoittaa?

Kalorirajoitus tarkoittaa päivittäisen energiansaannin vähentämistä siten, että tarvittavat ravintoaineet saadaan silti riittävästi. Toisin kuin monet dieetit, joissa keskitytään tiettyihin ruoka-aineisiin, kalorirajoitus painottaa kokonaiskalorimäärän vähentämistä. Tätä menetelmää on tutkittu perusteellisesti eri eläinlajeilla, kuten hiivalla, matoilla, karpäsillä ja nisäkkäillä, jotta ymmärrettäisiin sen vaikutukset ikääntymiseen ja terveyteen.

Kalorirajoituksen perusperiaatteet

Kalorirajoituksessa noudat-

etaan tiettyjä periaatteita:

Rajoitus ilman aliravitsemusta: Tavoitteena on vähentää kalorien saantia mutta samalla varmistaa, että elimistö saa kaikki tarvitsemansa ravintoaineet. Pitkäjänteisyys: Jotta kalorirajoituksen mahdolliset hyödyt voidaan saavuttaa, ruokavaliota on noudatettava pitkällä aikavälillä. Yksilölliset erot: Kaikki eivät reagoi kalorirajoitukseen samalla tavalla. Geneettiset tekijät, ikä ja elämäntavat vaikuttavat siihen, miten rajoitus toimii eri ihmisillä.

Pitkä elinikä on matka, ei pikaratkaisu – ja kalorirajoitus voi olla yksi monista välineistä, jotka auttavat meitä kulkemaan kohti tätä tavoitetta.

Mitä tutkimus kertoo?

Eläintutkimukset: Lupaavia tuloksia

Tutkimukset eläimillä ovat antaneet lupaavia tuloksia kalorirajoituksen ja pidemmän eliniän välisestä yhteydestä:

Jyrsijät: Tutkimukset ovat osoittaneet, että kalorirajoitettu ruokavalio voi pidentää rottien ja hiirten elinikää merkittävästi verrattuna niihin, jotka saavat syödä vapaasti.

Käsiapinat: Pitkäaikaiset

tutkimukset käsiapinoilla, kuten rhesusapinoilla, ovat osoittaneet, että kalorirajoitus vähentää ikään liittyvien sairauksien riskiä ja parantaa terveyden mittareita.

Ihmistutkimukset: Monimutkaisempi kuva Ihmisten kohdalla tutkimus on monimutkaisempaa, eikä tulokset ole yhtä selkeitä kuin eläimillä. Joitakin etuja on kuitenkin havaittu:

Metabolinen terveys: Kalorirajoituksen on havaittu parantavan insuliiniherkkyyttä, vähentävän tulehdusta ja alentavan verenpainetta, jotka kaikki ovat yhteydessä pidempään elinikään.

Painonhallinta: Kalorien vähentäminen on tehokas tapa hallita painoa, mikä puolestaan pienentää riskiä sairastua muun muassa sydän- ja verisuonitauteihin sekä diabetekseen.

Kalorirajoituksen mahdolliset hyödyt

Eliniän pidentäminen: Joidenkin tutkimusten mukaan kalorirajoitus voi pidentää elinikää vähentämällä oksidatiivista stressiä ja tukemalla solujen korjausprosesseja.

Parantuneet terveystulokset: Kalorirajoitusta noudattaneilla on havaittu parannuksia esimerkiksi kolesterolitasoissa ja verenpaineessa, jotka viittaavat parempaan kokonaisterveyteen.

Ikääntymiseen liittyvien sairauksien riskin pieneminen: Kalorirajoitus voi vähentää riskiä sairastua kroonisiin sairauksiin, kuten syöpään, sydänsairauksiin ja neurodegeneratiivisiin sairauksiin.

Haasteet ja huomioitavaa Vaikka kalorirajoitus voi tarjota hyötyjä, se ei ole ilman haasteita:

Pitkäaikainen sitoutuminen: Monet kokevat kalorirajoituksen noudattamisen pitkäaikaisesti haastavana, mikä voi johtaa näläntunteeseen tai jopa ahmimiseen. **Ravintoaineiden puute:** Jos ruokavaliota ei suunnitella huolellisesti, kalorirajoitus voi johtaa ravintoaineiden puutteisiin, mikä vaarantaa terveyden.

Yksilölliset erot: Kalorirajoituksen tehokkuus ja turvallisuus vaihtelee suuresti henkilökohtaisen terveydentilan ja genetiikan mukaan. Ennen merkittäviä muutoksia ruokavalioon on tärkeää neuvotella terveydenhuollon ammattilaisen kanssa.

Tasapainoinen näkemys Voiko kalorirajoitus todella pidentää elinikää? Eläintutkimusten tulokset ovat lupaavia, mutta ihmisillä tehty tutkimus on toistaiseksi epävarmempaa. Niille, jotka harkitsevat

kalorirajoitusta keinona parantaa terveyttä ja pidentää elinikää, on tärkeää tehdä se huolellisesti, varmistaa riittävä ravintoaineiden saanti ja seurata, miten keho reagoi.

Lopulta pitkä elämä ei riipu vain yhdestä tekijästä. Tasapainoinen ruokavalio, säännöllinen liikunta ja terveelliset elämäntavat ovat edelleen pitkäikäisyyden perusta. Kalorirajoitus voi olla yksi työkalu muiden joukossa kohti terveempää ja pidempää elämää, mutta sen tulisi olla osa laajempaa hyvinvoinnin strategiaa.

Pitkä elinikä on matka, ei pikaratkaisu – ja kalorirajoitus voi olla yksi monista välineistä, jotka auttavat meitä kulkemaan kohti tätä tavoitetta.

Omena päivässä ei pidä lääkäriä loitolla, mutta saatat tarvita vähemmän käyntejä apteekissa

Ikivanha sanonta ”Omena päivässä pitää lääkärin loitolla” on ollut terveysneuvojen katkottua siitä lähtien, kun se ilmestyi ensimmäisen kerran 19-luvun Walesissa. Sananlasku, jossa on tarttuva riimi, on jo pitkään muistuttanut omenoiden syömisen eduista ja laajemmin terveellisen ruokavaliion omaksumisesta.

Mutta kestäkö tämä yksinkertainen viisaus nykyaikaisen tieteellisen tarkastelun?

Sananlaskun alkuperä voidaan jäljittää vuoteen 1866, jolloin versio siitä kirjattiin seuraavasti: ”Syö omena nukkumaan mennessäsi, niin estät lääkäriä ansaitsemasta leipää. (”Eat an apple on going to bed, and you’ll keep the doctor from earning his bread.”) 18-luvun loppuun mennessä lause oli kehittynyt tutummaan muo-

toonsa ja sitä on sittemmin käytetty edistämään hedelmien kulutuksen terveyshyötyjä, erityisesti omenaa, josta on tullut symboli terveellistä elämää.

Mutta mitä tiede sanoo? Vuoden 2013 tutkimuksessa tarkasteltiin lähemmin omenan kulutuksen ja terveystulosten välistä suhdetta vertaamalla omenan syömisen vaikutuksia päivässä tavallisen kolesterolia alentavan lääkkeen ottamiseen. Tulokset olivat kiehtovia: yli 50-vuotiaille omenan

syöminen päivittäin voisi mahdollisesti vastata statiinien kolesterolia alentavien etuja, vähemmän sivuvaikutuksia ja samanlaisia vuosikustannuksia. Tämä viittasi siihen, että vaikka omenat eivät ehkä korvaa nykyaikaista lääketiedettä, ne varmasti pitävät puolensa osana terveellistä ruokavaliota.

Lisätutkimusten tarkoituksena oli selvittää, pitävätkö omenansyöjät todella lääkärin loitolla. Tutkimus, johon osallistui suuri otos yhdys-

valtalaisia aikuisia, havait-
si, että ne, jotka kuluttivat
vähintään yhden pienen
omenan päivässä, välttivät
hieman todennäköisemmin
lääkärikäyntejä verrattuna
ei-omenansyöjiin. Eri ter-
veys- ja demografisten teki-
jöiden huomioon ottamisen
jälkeen ero ei kuitenkaan
ollut tilastollisesti merkit-
sevä. Toisin sanoen, vaikka
omenansyöjillä näytti ole-
van hieman vähemmän lää-
kärikäyntejä, todisteet eivät
tukeneet vahvasti ajatusta,
että omenat yksin ovat vas-
tuussa tästä.

Mielenkiintoista on, että
tutkimuksessa havaittiin,
että omenansyöjät käyttivät
todennäköisemmin vähem-
män reseptilääkkeitä. Tämä
viittaa siihen, että vaikka
omena päivässä ei ehkä
pidä lääkäriä kokonaan loi-
tolla, se voi mahdollisesti
vähentää tiettyjen lääkkei-
den tarvetta. Omenoiden,
joissa on runsaasti kuituja,
vitamiineja ja antioksidan-
teja, terveyshyödyt voivat
edistää yleistä hyvinvoin-
tia ja vähentää riippuvuutta
lääkkeistä.

Kun jatkamme perinteis-
ten sananlaskujen viisauden
tutkimista modernin tieteen
valossa, on selvää, että vaika
omena päivässä ei ehkä
täysin suojaa sinua kaikilta
vaivoilta, sillä voi silti olla
arvokas rooli hyvän tervey-
den ylläpitämisessä. Kun
seuraavan kerran tavoittelet
välipalaa, muista, että tämä
yksinkertainen hedelmä
saattaa vain auttaa sinua tekemään vähemmän matkoja
apteekkiin, ellei lääkäriin.

Maria Martinau: Tyttö (Ei päivätty). Kansallisgalleria / Ateneumin taidemuseo. Kuva: Kansallisgalleria / Hannu Aaltonen.

ATENEUM

Ateneumin näyttely mullistaa käsityksen 1800-luvun naistaiteilijoista. Vaasan taiteilijat Fanny Churberg ja Alexandra Frosterus-Såltin ovat hyvin edustettuina

Ateneum-museo avasi ovensa 7.3.2025 näyttelylle "Rajat ylittäjät", joka tarjoaa ainutlaatuisen näkökulman naistaiteilijoiden elämään ja tuotan-

toon tänä aikana. Näyttely nostaa esiin unohdettuja taiteilijoita ja heidän verkostojaan sekä esittelee teoksia, joita ei ole aiemmin esitetty Suomessa.

1800-luvulla naistaiteilijoiden oli matkustetta-

va ulkomaille, erityisesti Saksaan, saadakseen laadukkaan koulutuksen. Matkustaminen oli hidasta ja vaarallista, ja naisten oli noudatettava tiukkoja sosiaalisia normeja. Näyttelyssä on esillä yli 50 aikansa rajoja rikkoneen

naistaiteilijan teoksia. He loivat itselleen uran aikana, jolloin naisilla ei ollut äänioikeutta ja heidän odotettiin valitsevan perheen ja uran välillä.

Näyttelyssä on esillä muun muassa Fanny

Aleksandra Frosteruksen maalaama Savoyard-poika on normaalisti tasavallan presidentin kansliassa, joten se ei ole yleisön nähtävillä. Mutta nyt se on nähtävissä Ateneumissa.

Churbergin, Alexandra Frosterus-Sältin ja Helene Schjerfbeckin teoksia. Lisäksi esillä on Suomen ensimmäisen naispuolisen tieteellisen kuvittajan Hil-

da Olsonin piirustuksia.

”Rajojen rikkominen” on jatkoa Ateneumin työlle naistaiteilijoiden tutkimuksen edelläkävijänä.

Pieni luutapoika, kopio maalauksesta Runeberg-museossa Porvoossa. Alexandra Frosterus-Sältin maalasi tämän maalauksen J. L. Runebergin käskystä, ja maalaus oli - ja on edelleen - hänen makuuhuoneessaan. Pieni kappale on normaalisti Pohjanmaan museossa, mutta nyt se on esillä Ateneumissa.

Näyttely korostaa Saksan merkitystä taidemaana ja tarjoaa uuden näkökulman 1800-luvun taidehistoriaan.

Näyttely on avoinna 24.8.2025 asti.

Lähde: 18.2.2025 Ateneum, Tiedote

Yllä: Matka hautausmaalle, Alexandra Frosteruksen maalaus, näytti tapahtuman, joka ei ollut epätavallinen, lapsikuolleisuus oli korkea 1800-luvulla. Alla on Fannu Churbergin maalaama maalaus, Rapakivi-kalliot

Ellen Favorinin "Maiseman" yläpuolella Elisabeth Jerichau-Baumannin "Merenneito"

Yksityiskohta Viktorija Åbergin maalauksesta "Monrepos". Tämäkin maalaus on normaalisti rehtorin kansliassa, mutta nyt se on nähtävillä Ateneumissa

KIRJA

Uudelleen löydetty klassikko tarjoaa uuden näkökulman tämän päivän yhteiskuntaan

Wasa Dagblad on kääntänyt "1984" ruotsiksi ja kirja on luettavissa lehden verkkosivuilla: www.vpress.ovh. Siellä on myös alkuperäinen englanninkielinen versio.

Digitaalisen valvonnan ja sosiaalisen median vaikutuksen leimaamana aikakautena George Orwellin romaani "1984" on saanut uutta merkitystä. Vaikka kirja on kirjoitettu vuonna 1948, kauan ennen Internetiä ja älypuhelimia, sen kuvaus totalitaarisesta yhteiskunnasta on pelottavan ajankohtainen.

Dystopiseen tulevaisuuteen sijoittuva romaani kuvaa yhteiskuntaa, jossa valtio hallitsee kaikkia kansalaisten elämän osa-alueita. Edistyneen valvonnan ja tietojen manipuloinnin avulla hallinto säilyttää valtansa ja luo pelon ja epäluuloisen ilmapiirin.

"On kiehtovaa, kuinka tarkka Orwell kuvaili valvontayhteiskuntaa", sanoo kuuluisa kirjallisuuskriitikko. "Vaikka tekniikka on kehittynyt valtavasti vuodesta 1948, taustalla olevat hallinta- ja manipulointimekanismit ovat pysyneet samoina."

Vuonna 1984 valtio käyttää "teleruutuja" valvoakseen kansalaisia 24/7. Nyky-yhteiskunnassa meillä on valvontakameroita, Internet-seurainta ja kasvojentunnistusta. Vaikka nämä tekniikat ovat usein perusteltuja turvallisuussyistä, ne herättävät kysymyksiä yksityisyydestä ja kansalaisvapauksista.

Orwell kuvaa myös, kuinka valtio käyttää "uutispuhetta" rajoitukseen kansalaisten kykyä ajatella ja hallita todellisuuskäsitystään. Poistamalla sanat, jotka ilmaisevat vastustusta ja kritiikkiä, hallitus luo kielen, joka tekee mahdolliseksi ajatella "ei-autoritaarisia" ajatuksia.

"On pelottava ajatus, että kieltä voidaan käyttää hallinnan välineenä. Nyky-yhteiskunnassa näemme, kuinka poliitikot ja media käyttävät "spiniä" ja "vale uutisia" manipuloidakseen yleistä mielipidettä. Orwellin uutispuhe ei ehkä ole niin kaukana omasta todellisuudestamme."

"1984" ei ole vain varoitus totalitarismista, vaan myös muistutus sananvapauden, koskemattomuuden ja kriittisen ajattelun turvaamisen tärkeydestä. Aikana,

George Orwell (1903 - 1950). Wikimedia Commons

jolloin nämä arvot kyseenalaistetaan, Orwellin romaani on tärkeämpi kuin koskaan.

Voidaan todella suosi-

tella kaikkia lukemaan '1984'. Se on kirja, joka saa ajattelemaan omaa aikaamme ja kohtaamiimme haasteita.

Romanttista rakkautta on neljää tyyppiä

Personality and Individual Differences -lehdessä julkaistu u r a a u r t a v a tutkimus on paljastanut sensaatiomaisen totuuden: romanttinen rakkaus ei ole monoliittinen kokemus. Sen sijaan se ilmenee neljässä erilaisessa ja joskus villisti vastakkaisessa muodossa. Tutkijat analysoivat huolellisesti 809 nuorta aikuista, joilla oli kumppaneita, ja paljastivat hämmästyttävän rakkausmaiseman, jolle on ominaista vaihteleva intensiteetti, pakkomielle, sitoutuminen ja seksuaalinen tiheys.

Lempeät romanttikot: Tämä ryhmä, joka koostuu 20 prosentista osallistujista, edustaa hiljaisinta rakkauden ilmaisua. Heillä on alhaisin intensiteetti, pakkomielle, sitoutuminen ja seksuaalinen aktiivisuus. He ovat usein miehiä ja heteroseksuaaleja, he seurustelevat usein, mutta eivät asu avoliitossa. Heidän rakkaustarinoilleen on ominaista

suurempi määrä aiempia suhteita, lyhyempi nykyisen rakkauden kesto ja pienempi käsitys keskinäisestä kiintymyksestä. Mielenkiintoista on, että he raportoivat alhaisimmasta terveydestä ja toiminnasta sekä korkeimmasta ASD-diagnoosien esiintymistiheydestä, mikä viittaa mahdolliseen yhteyteen neurodiversiteetin ja vähemmän intensiivisen romanttisen rakkauden kokemuksen välillä. He ovat myös alttiita ottamaan riskejä, kuten holtitonta ajamista ja huumeiden käyttöä.

Maltilliset romanttikot: Suurin ryhmä, joka edustaa 41 % osallistujista, nämä henkilöt määrittellään heidän "huomaamattoman" rakkauskokemuksensa perusteella. Heillä on keskimääräinen intensiteetti ja pakkomielle, suhteellisen korkea sitoutuminen ja kohtalainen seksuaalinen aktiivisuus. He ovat pääosin miehiä, mutta heillä on vähiten todennäköisyyttä saada lapsia, ja heille on ominaista itseluottamus ja raportoitujen emotionaalisten

ääripäiden puute. He ovat "jokapäiväisiä" rakastavaisia, tyytyväisiä ja tasapainoisia.

Libidiiniromantikot: Tätä intohimoista, mutta pientä ryhmää (10 %) määrittelee kyltymätön seksuaalinen halu, keskimäärin hämmästyttävät 10 seksuaalista kohtaamista viikossa. He kokevat suurta intensiteettiä, pakkomielleitä ja sitoutumista yhdistettynä huomattavaan avoimuuteen ja raportoituun hyvinvointiin. He elävät usein sitoutuneissa suhteissa, mutta eivät avoliitossa, ja he raportoivat SS-RI-lääkkeiden käytön olevan yleisin. Heidän elämänsä leimaa korkea energia, halu matkustaa ja mieltymys kulluttamiseen. Tämä ryhmä ilmentää "rakkaus puhtaana tulena" -arkkityyppiä.

Intensiiviset romanttikot: Tämä ryhmä, joka muodostaa 29 % osallistujista, edustaa romanttisen rakkauden huippua. He osoittavat suurinta intensiteettiä, pakkomielle ja sitoutumisen, ja seksiä esiintyy korkealla, mutta ei äärimmäisellä tiheydellä. He ovat pääasiassa nai-

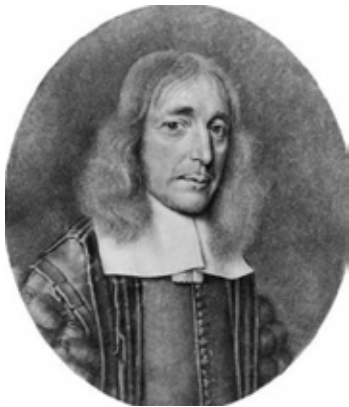
sia ja raportoivat korkeimman tyytyväisyyden parisuhteeseen ja alhaisimman ASD:n. Heidän rakkaustarinat alkavat usein ennen itse suhdetta, ja niissä on suurin ero heidän koetun itsensä ja kumppaninsa kumppaniarvon välillä. Nämä henkilöt ovat erittäin mukavia, tunnollisia ja raportoivat useista positiivisista psykologisista piirteistä, kuten sosiaalisuudesta, suunnittelusta ja yleisestä kohonneesta mielialasta. He ovat todellisia "rakkausriippuvaisia", jotka ovat uppoutuneet romanttisen kontaktin jännittäviin huippuihin.

Tämä tutkimus murtaa illuusion yksittäisestä romanttista kokemuksesta ja paljastaa rakkauden kirjon, joka vaihtelee dramaattisesti yksilöllisten ominaisuuksien ja suhdedynamikan mukaan. Se tarjoaa kiehtovan katsauksen erilaisiin tapoihin, joilla ihmiset kokevat yhden voimakkaimmista tunteista, ja tarjoaa rikkaan kuvauksen rakkaustarinoita ja syvällisen ymmärryksen ihmis sydäimestä.

Tämä on avoin artikkeli CC BY -lisensillä (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Kun ruoka ei mene alas: Akalasia

Akalasia on harvinainen ruokatorven sairaus, joka tekee syömisestä tuskallista ja vaikeaa. Se on kuin portti, joka ei aukea: ruokatorven alaosan sulkijalihas ei rentoudu kunnolla, jolloin ruoka ei pääse etenemään mahalaukkuun. Tämä voi johtaa monenlaisiin oireisiin ja vaikuttaa merkittävästi elämänlaatuun. Hoitoja on erilaisia ja vaikka hoidolla ei tautia voida parantaa niin oireita saadaan yleensä rauhoittumaan.

Thomas Willis (1621-1675)

Uusi tauti tämä ei ole. Englantilainen lääkäri Thomas Willis (1621-75) on kirjoittanut selostuksen tästä taudista vuonna 1674 ja hän hoiti tautia laajentamalla ruokatorvea valaan luulla.

Harvinainen, mutta ei tuntematon

Akalasia on suhteellisen harvinainen sairaus, mutta se ei ole tuntematon. 150.000 tuhannen ihmisen joukossa (eli esimerkiksi Pohjanmaan hyvinvointialueella) sairastuu vuosittain keskimäärin yksi ihminen tähän tautiin. Sitä esiintyy kaikenikäisillä,

mutta yleisimmin se puhkeaa 30-60-vuotiailla. Sairauden syy ei ole täysin selvillä, mutta tutkijat epäilevät sen olevan autoimmuunisairaus, jossa kehon oma immuunijärjestelmä hyökkää ruokatorven hermosoluja vastaan. Virusinfektio voi mahdollisesti toimia laukaisevana tekijänä.

Ne hermosäikeet jotka aiheuttavat ylemmän mahaportin avautumista eivät enää toimi joten mahaportti pysyy kiinni. Myös geneettisillä tekijöillä voi olla merkitystä.

Jos ihminen on oleskellut Etelä-Amerikassa pitää ottaa huomioon että hänellä voi olla Chagasin tauti, parasiittitauti joka aiheuttaa samat oireet kuin akalasia.

Oireet vaihtelevat

Akalasian oireet voivat vaihdella henkilöstä toiseen. Potilaan käydessä taudin alkuvaiheessa lääkärissä arvoidaan usein että kyseessä on refluksitauti ja annetaan siihen lääkkeitä.

Yleisimpiä oireita ovat:

Nielemisvaikeudet: Ruoka, varsinkin kiinteä ruoka, ei tunnu menevän alas, ja tunne on kuin ruoka jäisi ”jumiin” ruokatorveen. Hikka saattaa esiintyä.

Rintakipu: Ruokatorven krampit voivat aiheuttaa kipua rintalastan takana.

Regurgitaatio: Ruokaa tai nestettä voi nousta takaisin suuhun, jopa tunteja syömisestä jälkeen.

Painon lasku: Syöminen voi olla niin vaikeaa, että se johtaa painon laskuun.

Yskä ja keuhkoinfektio: Ruoan takaisin nouseminen voi aiheuttaa yskää ja jopa keuhkoinfektioita, jos ruokaa pääsee hengitysteihin.

Kun ruoka ei vapaasti pääse mahalaukkuun niin se kerääntyy ruokatorveen joka vähitellen laajenee.

Laajentunut ruokatorvi röntgenkuvassa

Diagnoosi vaatii tutkimuksia

Akalasian diagnosointi voi olla haastavaa, sillä oireet voivat muistuttaa muita ruokatorven sairauksia. Diagnoosiin pääsemiseksi tarvitaan yleensä useita tutkimuksia, kuten:

Ruokatorven tähytys (gastroskopia): Ruokatorvi tähytetään taipuisen putken kautta, jolloin voidaan nähdä limakalvon muutokset ja ottaa tarvittaessa koepaloja.

Manometria on tärkein tutkimus. Siinä mitataan ruokatorven lihasten toimintaa ja painetta. Akalasiassa manometria paljastaa tyypilliset muutokset, kuten sulkijalihaksen rentoutumattomuuden ja ruokatorven supistusliikkeiden puuttumisen. Tutkimus tehdään nykyään useimmiten tarkkuusmanometriana jossa katetrissa on sensoreita sentimetrin välein,

Röntgenkuvaus: Ruokatorven röntgenkuvaus voi auttaa havaitsemaan ruokatorven laajenemisen ja ruoan kulun hidastumisen.

Hoitoja on useita

Akalasiaan ei ole parannuskeinoa, mutta oireita voidaan hel-

pottaa ja elämänlaatua parantaa erilaisilla hoidoilla. Hoitomenetelmiä ovat:

Lääkehoito: Lääkkeet voivat auttaa rentouttamaan ruokatorven sulkijalihasta. Lääkehoito, muun muassa nitro ja kalkkisalpaajat, lievittää oireita, ja sitä käytetään hoitoa odottaessa tai tilanteissa jossa muu hoito ei ole jostakin syystä mahdollinen.

Tähän tarkoitukseen käytetään myös botuliini-injektioita, niiden suhteen ongelma on tehon lyhyt kesto, puolen vuoden kuluttua injektioista vain joka toinen on oireeton.

Pneumatisk dilataatio eli pallolaajennus: Ruokatorven sulkijalihasta laajennetaan ilmapallon avulla. Yleensä tarvitaan 2-3 laajennusta hyvän lopputuloksen saamiseksi.

Leikkaus: Leikkauksessa ruokatorven sulkijalihasta heikennetään, jotta ruoka pääsee paremmin kulkemaan.

POEM-toimenpide: Uudempi, tähytysavusteinen toimenpide, jossa ruokatorven sulkijalihasta heikennetään. Leikkauksessa käytetään nykyään leikkausrobotteja, nämä ovat parantaneet leikkaustuloksia ja vähentäneet komplikaatioita.

Perkutaaninen endoskooppinen myotomia (POEM) on uusi hoitomenetelmä jossa toimenpide tehdään gastroskoopin kautta,

Ennuste on yleensä hyvä

Akalasian ennuste on yleensä hyvä, kunhan sairaus diagnosoidaan ja hoidetaan ajoissa. Hoitojen avulla oireita voidaan yleensä hyvin hallita ja potilaat voivat elää normaalia elämää, eikä tauti hoidettuna yleensä vaikuta elinaikaan. On kuitenkin tärkeää muistaa, että akalasia on krooninen sairaus, joka vaatii säännöllistä seuranta ja joskus toistuvia hoitoja.

SINUN TERVEYTESI

Kahvi suojaa Alzheimerilta – mutta ilman sokeria!

Kahvia on pitkään pidetty enemmän kuin pelkkänä aamun pirstajänä. Tutkimukset ovat vihjanneet, että sillä voi olla potentiaalia suojata neurodegeneratiivisilta sairauksilta, kuten Alzheimerin ja Parkinsonin taudilta. Nyt suuri, pitkäaikainen tutkimus on antanut vakuuttavia todisteita, jotka vahvistavat yhteyden ja mikä tärkeintä, paljastavat tärkeän varoituksen: suojaava vaikutus koskee vain makeuttamatonta ja kofeiinipitoista kahvia.

American Journal of Clinical Nutrition -lehdessä julkaistu tutkimus seurasi yli 200 000 osallistujaa UK Biobankissa keskimäärin yhdeksän vuoden ajan. Tutkijat seurasivat tarkasti heidän kahvinkulutustaan ja luokittelivat sen tyyppin mukaan: sokerilla makeutettu, keinotekoisesti makeutettu, makeuttamaton, kofeiinipitoinen ja kofeiiniton. Sitten he analysoivat Alzheimerin taudin ja siihen liittyvien demensiasairauksien (ADRD), Parkinsonin taudin (PD) ja näihin tiloihin liittyvän kuolleisuuden esiintyvyyttä.

Tulokset olivat silmiinpistäviä. Henkilöt, jotka kuluttivat eniten makeuttamatonta, kofeiinipitoista kahvia (vähintään kolme kuppia päivässä), osoittivat merkittävästi pienentynyttä riskiä sekä ADRD:hen että PD:hen verrattuna niihin, jotka eivät juoneet kahvia. Erityisesti heillä oli 25 % pienempi riski sairastua ADRD:hen ja 29 % pienempi riski sairastua PD:hen. Tämä suojaava vaikutus ulottui jopa kuolemanriskin vähentämiseen neurodegeneratiivisista syistä, vaikka tämä löydös ei ollutkaan tilastollisesti merkitsevä.

Tutkimus paljasti kuitenkin myös ratkaisevan yksityiskohdan: tämä suojaava vaikutus katosi, kun kahviin lisättiin

sokeria, joko luonnollista tai keinotekoista. Sokerilla makeutetulla tai keinotekoisesti makeutetulla kahvilla ei ollut merkittävää yhteyttä neurodegeneratiivisten sairauksien riskin vähenemiseen. Eikä kofeiinittomalla kahvillakaan ollut suojaavia etuja.

Tämä ero on tärkeä. Vaikka aikaisemmat tutkimukset ovat vihjanneet yhteyttä kahvin ja vähentyneen demensiariskin välillä, ne ovat usein jättäneet erottelematta eri kahvityyppejä. Tämä uusi tutkimus selventää kuvaa ja korostaa, että hyödyt liittyvät erityisesti kofeiiniin ja makeutusaineiden puuttumisen yhdistelmään.

Miksi tällä on merkitystä?

Alzheimerin ja Parkinsonin tauti ovat tuhoisia neurodegeneratiivisia sairauksia, jotka vaikuttavat miljooniin ihmisiin ympäri maailmaa. Tapoja vähentää näiden tilojen riskiä on tärkeä kansanterveyskysymys. Tämä tutkimus tarjoaa yksinkertaisen, helposti saatavilla olevan elämäntapamuutoksen, joka voi mahdollisesti saada merkittävän muutoksen aikaan.

Mikä on tiede sen takana?

Vaikka tarkkoja mekanismeja vielä tutkitaan, on olemassa useita teorioita. Kofeiini, joka on tunnettu stimulantti, on osoitettu olevan neuroprotektiivisia ominaisuuksia. Se voi estää adenosinireseptoreita aivoissa, jotka ovat mukana hidastamassa hermoston toimintaa ja edistämässä unta. Estämällä näitä reseptoreita kofeiini voi auttaa suojaamaan aivosoluja vaurioilta.

Lisäksi kahvipavut sisältävät erilaisia muita yhdisteitä, kuten antioksidantteja, jotka voivat auttaa suojaamaan soluja vapaiden radikaalien aiheuttamilta vaurioilta. Nämä antioksidantit voivat myös olla mukana kah-

vin neuroprotektiivisissa vaikutuksissa. Sokerin lisääminen voi kuitenkin kumota nämä hyödylliset vaikutukset erilaisen mekanismien kautta, kuten edistämällä tulehdusta tai vaikuttamalla insuliiniherkkyyteen. Lisätutkimuksia tarvitaan, jotta kahvin, kofeiinin, sokerin ja aivojen välinen monimutkainen vuorovaikutus ymmärretään täysin.

Mitä sinun pitäisi tehdä?

Jos pidät kahvista ja olet huolissasi neurodegeneratiivisten sairauksien riskistä, tämä tutkimus viittaa siihen, että vaihtaminen makeuttamattomaan, kofeiinipitoiseen kahviin voi olla hyödyllinen valinta. Vähintään kolmen kupin päivässä tavoittelemisen

näyttää tarjoavan merkittävimmän suojan. On kuitenkin tärkeää neuvotella lääkärisi kanssa ennen kuin teet merkittäviä muutoksia ruokavalioosi, erityisesti jos sinulla on taustalla olevia terveystiloja.

Tämä uusi tutkimus tarjoaa vahvoja todisteita siitä, että makeuttamaton, kofeiinipitoinen kahvi voi olla mukana suojaamassa Alzheimerin ja Parkinsonin tautia vastaan. Vaikka lisätutkimuksia tarvitaan, jotta mukana olevat mekanismit ymmärretään täysin, tämä tutkimus tarjoaa arvokasta tietoa tämän suosituksen mahdollisista eduista - kunhan jätät sokerin väliin.

RUSSIAN WAR AGAINST UKRAINE

Security Partnership for Peace: The Presidential Office Hosted a Coordination Meeting with Nordic and Baltic Countries

14 March, 2025

Deputy Head of the Office of the President of Ukraine, Ihor Brusylo, held a meeting with the heads of diplomatic missions and military attachés from the Nordic and Baltic countries (NB8).

The meeting was also attended by Deputy Minister for Strategic Industries Anna Gvozdiar, Deputy Minister of Defense of Ukraine, Valerii Churkin, and a representative from the Command of the Logistics Forces of the Armed Forces of Ukraine.

The key topics of discussion included strengthening

international military and technical cooperation, priority areas for enhancing Ukraine's defense capabilities, and the urgent needs of Ukrainian warriors.

Ihor Brusylo thanked the diplomatic representatives for their assistance in our fight against Russian aggression.

“Your region plays an extremely important role in ensuring an effective security architecture for the European continent. Today, the support of our Northern European partners is crucial for deterring the aggressor and strengthening Ukraine's defense capabilities,” he noted.

The parties also exchanged views on the global situation and the agreements reached by the Ukrainian and U.S. negotiation teams in Saudi Arabia.

Particular attention was given to consolidating efforts within the framework of the UK-France initiative to establish a “coalition of the willing” – a mechanism aimed at developing effective security guarantees for Ukraine.

Representatives of the NB8 countries reaffirmed their readiness to continue supporting Ukraine both bilaterally and within multilateral cooperation formats.

License: Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International. The use of any materials posted on the website is permitted provided you link to www.president.gov.ua regardless of full or partial use of materials.

TEKOÄLY

AI-luodut podcastit: Uusi aikakausi audiosisällön parissa NotebookLM

20 jokapäiväistä lyhennettä, jotka sinun on tiedettävä (ja ehkä joitain, joita et tarvitsekaan!)

Digitaalisen median nopeasti kehittyvässä maailmassa tekoäly (AI) jatkaa rajojen venyttämistä ja muokkaa teollisuuksia sekä määrittelee luovia prosesseja uudelleen.

Yksi merkittävimmistä edistysaskeleista on Googlen NotebookLM, edistynyt kieliteknologia, jolla on potentiaalia mullistaa podcast-maailma. Sen kyky tuottaa laadukasta äänisisältöä, joka vastaa ihmisen tuottamaa, avaa uusia ja jännittäviä mahdollisuuksia tekoälyn ohjaamille tarinoille, koulutukselle ja viihteelle.

AI-luotujen podcastien nousu

Podcast-alan kasvaessa hurjaa vauhtia sisällöntuottajat ja mediayritykset etsivät jatkuvasti innovatiivisia työkaluja, joilla tehostaa tuotantoa ja vahvistaa luovuutta. NotebookLM,

joka sai alun perin huomiota kyvystään tuottaa korkealaatuisia tekstejä, on nyt ottanut askeleen äänisisällön pariin. Tämä uraauurtava teknologia voi tuottaa podcasteja, joita on lähes mahdotonta erottaa ihmisten luomista, mikä avaa uusia mahdollisuuksia tulevaisuudelle.

NotebookLM tuottamien podcastien vetovoima perustuu useisiin ainutlaatuisiin ominaisuuksiin, jotka erottavat ne perinteisistä podcasteista:

Luonnollisen kuuloinen ääni: NotebookLM voi tuottaa äänisisältöä, joka jäljittelee ihmisen puheen luonnollista rytmiä ja sävyä. Tämä takaa kuuntelijalle sujuvan kokemuksen, jossa on vaikea havaita, että podcast on tekoälyn luoma.

Monipuoliset aiheet: Olipa kyse uutisista, ajankohtaisista tapahtumista tai kevyistä tarinoista, NotebookLM voi käsitellä monenlaisia aiheita. Sen joustavuus tekee siitä ihanteellisen työkalun sisällöntuottajille,

Lyhenteitä on nykyään kaikkialla. Tekstiviestien lyhenteistä tekniseen ammattikieleen, kätevästi 3-kirjaimiset yhdistelmät (ja joskus pidemmät) voivat olla hämmentäviä, jos et ole tietoinen. Mutta älä pelkää, muut lyhenne seikkailijat! Tämä artikkeli antaa sinulle tietoa tulkita 20 yleisintä lyhennettä, joita kohtaat jokapäiväisessä elämässä.

LOL: Laughing Out Loud, Lot of Laugh, Äänekäs nauru (Tämä saattaa olla jo klassikko monille!)
BRB: Be Right Back (Täydellinen nopeaan wc-taukoon keskustelun aikana)
OMG: Oh My God (Ilmaisee yllättyneisyyttä tai voimakkaita tunteita)
IMHO: In My Humble Opinion, Nöyrän mielipiteeni mukaan (tapa aloittaa mielipiteesi kohteliaasti)
** ASAP:** Mahdollisimman pian (Tulen syyttämään jonkun alle... kiva)
FYI: For Your Information, Tiedoksi (heads-up jollekin)

ETA: Estimated Time of Arrival arvioitu saapumisaika (ilmoittaa, milloin odottaa jotakuta)
Vastauspyyntö: Vastaa (virallinen pyyntö vastauksesta kutsuun)
PDF: Portable Document Format, Siirrettävän asiakirjan muoto
JPG: Joint Photographic Experts Group (suositettu kuvatiedostomuoto)
GIF: Graphics Interchange Format (Toinen kuvamuoto, joka tunnetaan animaatioista)
TIFF: Tagged Image File Format (käytetään korkealaatuisille kuville)
WWW: World Wide Web (Internetin perusta, jonka tunnemme)
HTTP: Hypertext Transfer Protocol (kieli, jota verkkosivut käyttävät puhumiseen)
GPS: Global Positioning System (auttaa navigoimaan maailmassa)
Pankkiautomaatti: Pankkiautomaatti (ystävällinen paikallinen pankkiautomaatti)
DIY: Tee se itse (käteville ihmisille)
VIP: Erittäin tärkeä henkilö (joku, joka saa erityiskohtelua)
TBA: To Be Announced Ilmoitetaan myöhemmin (Pysy kuulolla saadaksesi lisätietoja)
TBD: Ole luja (selvitäme edelleen asioita)

Tämä on vain esimakua lyhenteiden maailmasta, mutta kun nämä 20 ovat vyön alla, olet hyvin matkalla tulkitsemaan jokapäiväistä kieltä satunnaisista teksteistä teknisiin asiakirjoihin. Joten seuraavan kerran, kun näet lyhenteen, joka saa sinut naarmuttamaan päätäsi, muista tämä luettelo ja jatka pikakirjoituksen viestinnän ihmeellisen maailmaan.

Waasan Päivälehti

Moderni sanomalehti, jonka ulkoasussa on piirteitä 1870-luvun lehdistöstä. Silloin sanomalehdissä oli vain 4-8 sivua. Paljon tekstiä, mutta ei kuvia ollenkaan, joten muutamassa sivussa on paljon luettavaa.

Lehti sisältää lainauksia vanhoista päivälehdistä, jotka on otettu Kansallisarkistosta (digi.kansalliskirjasto.fi). GPT3, Gemini, Aria ja Monica tekevät osan rutiininomaisesta toimitustyöstä, kuten käännöstyö, korrehtuurin luku ja lyhyen notisiien kirjoittaminen. Kaikki tekstit on tarkastettu toimittajilla ja toimitus vastaa tekstien sisällöstä.

Waasan Päivälehti on päivälehtityyppinen julkaisu, toistaiseksi se ilmestyy sunnuntaiaamuisin, mutta tavoitteenamme on että se jatkossa ilmestyy joka aamu.

Lehti on luettavissa verkossa ilmaiseksi.

Päätoimittaja on Hans Björknäs.

Lukijoiden kirjoitukset ovat tervetulleita!

Lehti on paikallisessa omistuksessa ja tulee sellaisena pysymään.

Toimitus: Waasan Päivälehti, Koulukatu 37 B 7, 65100 Vaasa, puhelin +358-40-5462455.

Helsingin toimitus: Waasan Päivälehti, Toinen linja 9 B 36, 00530 Helsinki. Puhelin +358-40-5462455. Ilmoitukset pyydetään lähettämään emaililla jpg-muodossa.

Email: waasanpaivalehti@gmail.com

MAALISKUUN HOROSKOOPPI

Maaliskuun hulvaton horo- skooppi

Oinas (21.3.–19.4.)
Kevään energia virtaa suonissasi! Valitettavasti myös unohdat sateenvarjosi joka paikkaan. Ota rennosti – et ole sokerista (kai?).

Härkä (20.4.–20.5.)
Talvi ei halua päästää sinusta irti, mutta et sinäkään siitä. Kääriydy vilttiin, keitä litra teetä ja kieltäydy uskomasta, että maaliskuu on kevät-kuukausi.

Kaksoset (21.5.–20.6.)
Olet täynnä ideoita ja suunnitelmia! Harmi, että toteutat niistä ehkä yhden. Mutta hei, ajattelu on jo melkein tekemistä, eikö?

Rapu (21.6.–22.7.)
Tunnet itsesi herkäksi ja nostalgiseksi. Yritä olla soittamatta exälle tai itkemättä vanhoille sääennusteille. Kevät tulee, lupaan!

Leijona (23.7.–22.8.)
Aurinko alkaa vihdoinkin näkyä, joten voit palata luonnolliseen elinympäristösi – huomion keskipisteeseen. Muista vain, että aurinkolasit eivät tee sinusta kesäihmistä vielä maaliskuussa.

Neitsyt (23.8.–22.9.)
Siivoat jo kevättä varten, vaikka kevät ei siivoa sinua varten. Hengitä syvään ja hyväksy, että kaikkia pölyhiukkasia ei voi voittaa.

Vaaka (23.9.–22.10.)
Tiedätkö, mitä haluat? Et. Mutta ei se haittaa, sillä kahvilassa sekoitit jo kolme kertaa jonkun toisen latteen. Seikkailu voi alkaa!

Skorpion (23.10.–21.11.)
Olet mystinen ja veto-voimainen – paitsi kun yrität vetää talvikenkiä jalkaan kiireessä. Anna kevään tulla hitaasti, kuten hyvä draama.

Jousimies (22.11.–21.12.)

Maaliskuu tuo sinulle suuria mahdollisuuksia! Tai sitten vain lisää loskaa. Mutta asenteesi ratkaisee, joten pidä saappaat kuivina ja mieli korkealla.

Kauris (22.12.–19.1.)
Sinulla on suunnitelma keväälle. Maailmalla on eri suunnitelma. Joustavuus on avain menestykseen – ja siihen, ettet hermostu, kun bussit myöhästyvät.

Vesimies (20.1.–18.2.)
Innovatiivinen mielesi keksii uuden kevätmuodin. Harmi, että se on sandaalit ja villasukat. Ei ehkä vielä, mutta arvostamme luovuuttasi!

Kalat (19.2.–20.3.)
Synttärin ja kevään lupaus tekevät sinusta romanttisen unelmoijan. Varo vain, ettet kävele lumisohjoon katse taivaalla. Haa-veile – mutta katso myös jalkoihisi!

HUUMORI SATA VUOTTA SITTEN

POIKALAPSI

Nuorelle parille on suunnattu perillinen, ja kaikki saatavilla olevat sukulaiset kokoontuvat todistamaan ihmettä. Tätien joukossa on myös yhdeksänkymmentävuotias hiippakunnan neitsyt, joka, oltuaan kehdon sisällön okularitarkastuksessa hetken aikaa kiikareilla, huudattaa:

– Kyllä, jos muistini ei petä minua juuri nyt, se on poika.

PAINO

Kaksi tamperelaista perhettä, jotka seurustelivat melko usein, olivat eronneet kesäloman aikana. Syksyn puolella yhdistys aloitettaisiin uudelleen johtaja A.:n ja johtajan S.:n vaimon vierailulla S. ottaa vastaan tamburiinisessa S., josta on tullut herra A.:n nähdessä. lihaksikas kesällä, huudahtaa:

– Se oli huhua, olet lihonut!

Rouva A. (miellyttävästi kosketettuna):

– Kyllä, katso, hän syö niin hyvää ruokaa.

herra A.:

– No — no, taidan joskus syödä kotonakin.

IKÄ

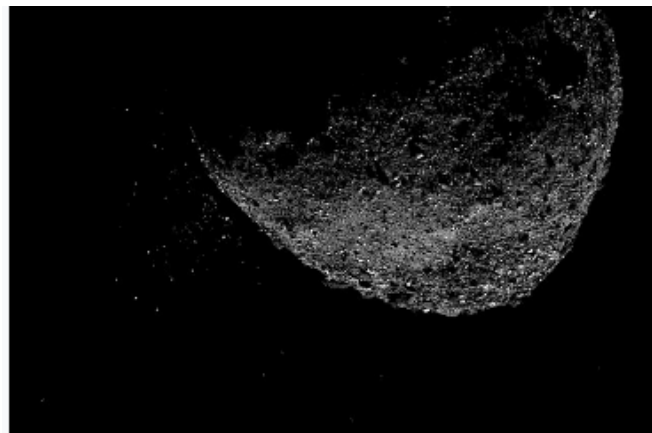
Kaksi vasta naimisissa olevaa nuorta vaimoa istuvat ja juttelevat. Yksi puhuu avioliitostaan: »Ajattele - mieheni on kaksi kertaa vanhempi kuin minä, se on sääli joka tapauksessa!»

Toinen: Minkä ikäinen hän sitten on?? — Kyllä, olen 22(!) kuten tiedät ja hän on 44. Eikö olekin oikein?? — Kyllä, ne ovat kauheita — ajattele kun täytät 44, silloin hän on — 88-vuotias!!!

RUOKAA JA JUOMIA

Jotkut amerikkalaiset olivat vaeltamassa Skotlannin ylämailla. Ruokavarat loppuivat, joten yksi osallistujista lähetettiin lähimpään kaupunkiin hakemaan ruokaa viikoksi. Hän palasi mukanaan 20 kokonaista John Beggs-viskiä ja leipää. Kun hän näytti tovereilleen, mitä oli ostanut, yksi heistä huudahti: - Loistavaa,

Viikon astronominen kuva:

PIA23554-AsteroidBennu-EjectingParticles-20190106.jpg

This view of asteroid Bennu ejecting particles from its surface on Jan. 6, 2019, was created by combining two images taken by the NavCam 1 imager aboard NASA's OSIRIS-REx spacecraft: a short exposure image, which shows the asteroid clearly, and a long-exposure image (five seconds), which shows the particles clearly. Other image-processing techniques were also applied, such as cropping and adjusting the brightness and contrast of each layer.

 NASA/Goddard/University of Arizona/Lockheed Martin

 Public domain

Ensi viikolla:

Lukijoilta

erittäin mielellämme vastaan lukijoidemme kommentteja. Kommentteja, tarinoita, muistoja, keskustelua, uutisia kotoa. Tämä on luultavasti tämän paperin tärkein osa.

Mutta tilaa on rajoitetusti, joten kirjoita mahdollisimman lyhyesti! Joten lähetä viestit osoitteeseen: waasanpaivalehti@gmail.com

Ilmoita WP:ssä

Tässä historiallisessa ja hypermodernissa päivälehdessä ensimmäisten joukossa mainostamisella voi olla PR-arvoa.

waasanpaivalehti@gmail.com jpg-, tiff- tai png-muodossa. Mainokset pienennetään sitten 46 mm:n sarakkeen leveyteen. Ota yhteyttä:

waasanpaivalehti@gmail.com

Waasan Päivälehti
waasanpaivalehti@gmail.com